Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(«СВЕТ»)

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

34 (4479) | ШОАТТА, 20 март, 1971 шу. | Мах 2 кеп. | *Газета арадувл 1923 шера денз*

КПСС XXIV-ча СЪЕЗДА НАКЪАДОЛХАШ

Ачхой - Мартана района «Овощевод» яхача совхозе укх шера дукха гIишлош хьалъе йолаяьй. «Сельстрой» треста № 223 йолча ПМК укхаза хьалдеш да дукха цIенош: 25 трактора лаьрхIа мехмастерской, 47 машина лаьрхIа кхоале, 24 машина лаьрхIа автобаза, берий беш, совхоза контора, складаш. ХIаьта дерриге цIенош дIоавхдергдола котельни хьалъяь яьннай. ДIабахача шин бетта 17900 сом ахча дIадахийтад гIишлошъераша 1971 шера план 109 эзар сом долча.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьтехьа) дикагIйола гIишлошъер Харитонова Тамара, мастер Мамадиев Хож-Ахьмад, гIишлошъер Эдилова Зияйдат.

С. Хакиева сурт.

КОММУНИСТАШ—КОЛЛЕКТИВАШТА ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ, КХЕТАМ ЛУРАШ

Вай мехка боахам а культура а хьаяра лоаттабеча къовсама кулгалдераш, паччахьалкхен планаш кхоачашъяра къахьегамхой оарцагIбоахараш коммунисташ ба. Коммунистий кхетам лакха хилар, уж барт болаш хилар, цар нахацара бувзамаш чIоагIа хилар лийрхIад В. И. Ленина вай обществана кулгалдечара парте лоархIам лакха хилийтара эша керттера хьал.

Коммунистически партеи советски халкъеи цхьоагIо, мехка экономически а культурни а вахара деш дола кулгал демократически принципай ларда тIа латташ хилар, общества дегIайоалаяра перспективаща дувзаденна дола дешаш къестадеча хIара коммунист, берригa къахьегамхой юкъеозаш хилар къаьгга хьагойт халкъага шерра ювцийта кепатеха араяьккхача пхе шера планагIа йолча КПСС XXIV съезда Директивай проекто. ИйслагIча пятилетках белгалдаьха декхараш кхоачашдеш керда боккха гIа боаккхаргба вай коммунизма материально - технически база хьаеча, керда саг хьалкхевеча.

КПСС XXIII съезда а цул тIехьагIа хиннача парте Центральни Комитета Пленумий а решенеш кхоачашъяра лоаттабаьча къовсаме организаторски а политически а балха дикка опыт Iоаяьй партийни организацеша. Цунах пайда эца йиш я кердача пятилетка йоккхий проблемаш къестаеча. Дукха ха йоаццаш хиннача XIII областной партийни конференце белгал ма даккхара, цу тайпара опыт я Нохч-ГIалгIайчен коммунистий а.

ТIагIертта, хьаькъалца, хIара денна бу организаторски политически болх орденаш лелаеча «Старогрознефть» НГДУ подразделеней, «Красный молот» завода, А. Шерипова цIерагIча нефтемаслозавода, Грозненски химкобината, Шелковски района «Красный партизан» колхоза, республикерча кхыча дукхача предприятей, колхозий, совхозий партийни организацеша. Цу партийни организацей аьттув боал наха юкъе бу болх тоабара, коллективай членашта дикача къахьегама традицей ларда тIа кхетам балара, шеи тIайийца декхараш кхоачашдара даькъера хIара производственника бехктокхам лакхбара наькъаца наьха хьинар айде. Цар даим йоакхо ю дисциплина чIоагIъяра, коммунистий кхетам лакхбара, цар инициатива совъяккхара, уж наха юкъе болх бе Iамара дешай.

Партийни организаце организаторски кхетамеи болх тоабара а шербара а эггара хьалха де дезар да коммунисташ балха участкашка боагIача тайпара дIанийсбар. ХIара производственни участкана меттал, общественни моттигаштеи нах бахача кварталаштеи партийни организаце бIарг тIалаттаргболаш, массанахьа а лостам телаш коммунисташ хургболаш, вIаштIехьдаккха деза гIулакх. Цу даькъе хьокхам эца йиш йолаш я «Сунжанефть» НГДУ. Грозненски ремонтно-механически завода, Наурски района «Терский» совхоза, цхьайолча кхыча предприятей, колхозий, совхозий партийни организацеш. Цига коммунистий оапда дакъа юкъарчал доаццаш производстве да болх беш. Парткомаша даим теркам тIалоаттабу цехови партийни организацей лоархIам лакхбара деша, берригача наха юкъе организаторски кхетамеи болх царга гIолла бу. Цу партийни организацеша даим терко ю шоай болх тоабара деша, хIара коммунист юкъеоз цу балха.

Цхьабакъда цхьайолча партийни организацешкарча коммунисташа бокъонца кхетадац пятилетка кхоачашъяра къахьегамхой сарцагIбахара, наха юкъе кхетама болх бара даькъера шоай декхараш. Тесса леладу из гIулакх Назранерча мельзавода партийни организаце. Цига хIара денна бац наха юкъе организаторски а политически а болх, цхьабола коммунисташ хьалха латтац производстве. Бокъонца вIаштIехьбаьккхабац организационно - партийни а идейно - кхетам балара а болх Сунженски района Ленина цIерагIча колхозе а. Итт цехови организаци я колхозе, амма царех дукхагIъяраша эсала бу болх. Наггахьа мара яц партийни собранеш, цхьаболча коммунисташа шоай уставни декхараш кхоачадац. Цунга хьежжа да колхоза производственни гIулакхаш а. Лоха я укхаза хьайбай продуктивность, лакха ба продукцега дIабода мах, цхьаццайола хьайбай продукташ яхара а кийчъяра а планаш кхоачашъяьяц дIадахача шера. Цхьабакъда, цу гIулакхах башха йоагачоа тара яц партийни организаци, хIана аьлча шоашта тIадиллача декхарех бола болхлой бехктокхам лакхбац цо.

Доккхий да хIанз вай республика къахьегамхошта хьалхашка латта декхараш. Уж кхоачашдулургдац беррига низ тIабахийта къахьийгача, ерригача торонех бокъонца пайда ийцача мара. Цу гIулакха боккха лоархIам болаш я партийни организацеш, беррига коммунисташ, хIана аьлча уж ба, КПСС XXIV съезда Директивай проекта тIа белгалдаьккхача тайпара, ерригача боахама участкашка паччахьалкхен план кхоачашъяра тIаберзабаь бола политически а организаторски а болх шерра боаржабе, предприятей, колхозий, совхозий балха даим бIарг тIалоаттабе, общественни производства эффективность лакхъе, боахама резерваш гучаяха а царех пайда эцилга вIаштIехьдаккха а дезараш.

Iалаьмате дика хIама да парте а дерригача советски халкъа а вахаре боарам боаццаш лоархIаме событи йолча КПСС XXIV съезда кийчо еш латтача хана дуккхача коммунисташа ши-шийна къаьстта дола декхараш тIайидеш хилар. Иштта тIайидеча декхараша чулоац технически прогресс бахьан, къахьегама овсарле лакхъяра лоаттабеча къовсама юкъе дакъа лацарал совгIа гIо эшаш болча коллектива членашта новкъостал дар, агитационни наха юкъе беча политически балха юкъе хоадам боллаш дакъа лацар, кхыдараш.

РСФСР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ВЦСПС-еи

Халкъа боахама планаш толаме кхоачашъяра лоаттабеча къовсаме къахьегамхой творчески хьинар шерагIа айдар, боахами культуреи дегIакхувлара даькъе Советийи цар исполнительни комитетийи лоархIам дIахо лакхбар. «РСФСР къахьегамхой депутатий юрта, поселкови Совета хьакъехьарча» Закона тIа чIоагIъяь цар бокъонаши декхараши царга диза кхоачашдайтар духьа а къахьегамхой депутатий юртийи поселкайи Советий исполкомий председателий Ерригроссийски совещане дакъа лаьцараша тийнна предложенеш теркалъеш а, РСФСР Министрий Советои Ерригсоюзни Профессиональни Союзий Центральни Советои соцам тIайийцаб юртийи поселкайи Советий Ерригроссийски социалистически яхь вIашагIйоллара хьакъехьа, цу яхьа условеш чIоагIъяьй.

Ерригроссийски социалистически яхье котъяьнна лоархIаргъя Совета территоре тIарча моттигерча промышленноста предприятеша, совхозаша, колхозаша, организацеша паччахьалкхенна хьалхашкара производственно-финансови планаши декхараши кхоачаш а даь, Совета территоре тIа общественни производства эффективность лакхъяра, бахача наха деш дола культурно - бытовойи коммунальни гIулакхаши торговли вIаштIехьъяккхара, унахцIено лораярей халкъа образованей гIулакх вIаштIехьдаккхара, законности правопорядоки кхоачашъяра даькъе, нах баха пункташ хозъяь тоаеши цигара санитарни культура лакхъеши деча балхаш тIа результаташ дикагIа хилийта йола юртийи поселкайи Советаш.

Юртийи поселкайи Советашта — Ерригроссийски социалистически яхье котъяьннараштa совгIата тела аьнна РСФСР Министрий Советеи ВЦСПС-еи карара кара тела 100 цIе байракх оттаяьй ахчан премеш а йолаш.

Юртийи поселкайи Советий Ерригроссийски социалистически яхьа итогаш ю, шера бахьча балха результаташка хьежжа карара кара тела цIе байракхаши ахчан премеши тел РСФСР Министрий Советои ВЦСПС-ои автономни республикай министрий соваташа, къахьегамхой депутатий краевой, областной Советий исполкомаша, профсоюзий областной советаша хьачуялaрагIа.

Автономни республикай министрий советашта, обл(край) исполкомашта, профсоюзий советашта тIадиллад тIайийцача соцамга хьежжа юртийи поселкайи Советаша лелаеча республикански (АССР), краевой, областной социалистически яхьа условешта данза-даргдоацаш нийсдаь хIамаш юкъехьолга, ерригача юртийи поселкайи Советаша Ерригроссийски социалистически яхье дакъа лоацилга Iалашделга, яхьа условеши социалистически декхараши кхоачаш мишта ду даим хьежилга, юртийи поселкайи Советий яхьа хьалха латта опыти результаташи кепайоазон тIа, радио чуи телевиденеи гIолла шерра ювцилга.

РСФСР Министрий Советои ВЦСПС-ои хьакхайкадаьд, предприятейи организацейи, колхозий, совхозий коллективаша, халкъа Iаьдала, паччахьалкхен управлене органаша, профессиональни союзаша, юртийи поселкайи Советий Ерригроссийски социалистически яхьа юкъе а яха, боахами культуреи дегIаккхувлара парте хьалхашка оттадаь декхараш кхы а доккхагIча хьинарца кхоачашдергдолгах, ийслагIча пхе шера план толаме кхоачашъяра юкъе шоашкара доагIаш дола дакъа лоацаргдолгах шоаш дог тийша хилар.

Монашенко Нина Антоновна Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза баьцадаараш кхедерий бригадир я. ДIадахача шера план шозза кхоачашъяьй цо кулгалдеча коллективо.

Тайп-тайпара баьцадаараш дIаде деза участкаш тоаеш ба уж укх деношка.

СУРТА: тIа Монашенко Нина.

С. Хакиева сурт.

ВЫШКАШ СИХАГIА ХЬАЛЪЕРГЬЯ

Старопромысловски бурув тохара балхий управлене вышкомонтажни цеха коллектив укх шера шийтта буровой хьалъяь а яьккха мехкдаьтта лехарашка дIаяла езаш я. Лаьттан ченаш техкарий тоха деза 38700 метр бурув сихагIа теха даккхара, керда мехкдаьтта доалла моттигаш гучаяхара доккха новкъостал хургда, нагахьа санна уж ханнахьа хьалъяь йоахе.

Шу долалуш доккхий социалистически декхараш тIайийцар вышкашъераша. КПСС XXIV съезд болх бе йолалуча ден сийна кхо вышка яь яккха езаш яр. Iан замалахь халача хана дукха къахьега дезаш гIулакх дар из. Цхьабакъда коммунисташка хьалхле а йолаш хьинаре къахьега болабелар вышкашъераш. ГIишлон объекташ хьалъю моттиг гаьна, босеши аьлеши долаш, хала йоллашехьа шоай дош сийлеща кхоачашду опыт йолча мастера С. Л. Мартыновеи бригадира Н. И. Сигаевеи кулгалдеча бригада, Гуччахьа урагIйолхаш латт буровой вышкаш. Бригадана доккха новкъостал ду транспортни контора механизаторашеи электромонтажникашеи.

Ткъаьх шера совгIа оагIох оагIув теха цу бригада болхлошца къахьегаш хиннав со, дукха тохкама балхаш деча майдашка хила вийзав. Цхьабакъда хIанз парте XXIV съезда хьалхарча вахте санна къахьегама чубенна байнабац сона цу бригада болхлой. ХIаране шийна тIачIоагIъяьча участке ха ца къовсаш, хало ловш хьинаре къахьег. Цудухьа эггара эсалагIа болх бечо а 120—130 процентал кIезигагIа задани кхоачашъяц. Уж шоайла яхье бовларо а низ тел царна лакха толамаш даха.

Хьаэццаргьа вай Хаян-Кертера № 66 йола буровой. Геттара халача хьалашка хьалье йолайир из. Тийрка довкъашка скважина оттае белгалъяьккха моттиг транспортаца а гIаш а лела хала долаш босагIе яр. Цу тIа эшаш йола гIишлон метариалаши оборудовании тоъаш яцар. Цхьабакъда цига къахьегаш бараш кхоачамбоацарех бIу къожабаь, халонех кхерабенна тIехьашка бовланзар. Эггара хьалхагIа шоашка дукхагIа кхоачам болча а деш балхаш дора цар. Масала, вышкана бетонни когаши буровой оборудованена цементни площадкеи кийчъеча юкъа грязеви насосаш дIаоттайир монтажникаша, хIаьта электрикаш тхов тилла боалламе а электро-монтажни балхаш де болабелар.

Дийнахь а бус-а ца совцаш вышкана тIабоагIа никъ буллаш, маркхал чуботта кIоагаш доахаш болх бора тракторашеи бульдозерашеи. Иштта цхьан бартаца ерригa торонаш оарцагIа а яьха хьинаре къахьегарах 24 дийнахь хьалъяь яьккхар вышка. Цига кхоаьр ялх балха ди да. Старогрозненски мехкдаьтта доаллача майде № 691 йола цхьаькха вышка а хьадъоттаяьй. Иштта хьалъяь йоалаш латт № 702 йола тохкама бурув тоха деза вышка а.

— №№ 591, 702 йола вышкаш КПСС XXIV съезд хьаеллача дийнахь бурув тохаш хилийта лерхI вышкашъераша, — йоах цеха партийни организаце секретара нов. Ромадина. — КПСС XXIV съезда. Директивай проект Iомаячул тIехьагIа бахача наьха хьал-торо тоаяран халкъа боахам дегIабоалабараи хьамеарча парте еш йолча йоакхонна цар луш дола жоп да из.

Белгалбаха лов къаьстта дика болх бераш. Цар шоашкара телача хьокхамо кхычар хьинар айду, хьалхашка латта декхараш дикагIа кхоачашдара шоайла яхье боах. Уж ба вышкомонтажникаш коммунисташ Бахаев Янис, Гусев Николай, электромонтер Бежин Иван, сварщик Самохвалов Иван, слесарь Магилев Иван, трактористаш Хаткин Аким, Русанов Алексей.

Уж толамаш даха карагIа мишта даьннад хар дезачох цхьакхха а къайле яц цига. Дисциплина лакха а йолаш производственни кхетамеи болх дика вIаштIехьбаьккха лелабар, болхлой боагI-боагIача дIа а нийсбеш шоашта могаш, зехьа ха ца йоаяри эшанчун йоакхо яри бахьан долаш ритмично лел вышкашъерий болх.

Вышка хьалъеши буровой оборудовани дIаоттаеши йовеш йола ха кIезигъяра къовсам лоаттабу вышкомонтажникаша. Цу даькъе цар доаха толамаш буровдеттараштеи мехкдаьттеи гази йоахераштеи дола новкъостал да. Шоай дош кхоачашдеш хьабоагIа вышкашъераш.

А. ТИЩЕНКО.

БЕРКАТЕ ВIАШАГIКХЕТАР

Селхан КПСС обкома пропагандаи агитацеи отдело а «Знание» яхача республикански общества правлене а вIашагIтаха республика халкъа университетий актива семинар - совещани хилар парте обкома политически дешара ЦIагIа.

Семинара балха юкъе дакъа лаьцар парте горкомийи райкомийи секретараша, комсомола горкомий, райкомий секретараша, халкъа университетий ректораша, халкъа университеташта гIодеча советий членаша.

Цар ладийгIар къахьегамхошта коммунистически кхетам балара даькъера халкъа университетий лоархIам лакхбара хьакъехьарча докладага. Из йир РСФСР «Знание» яхача обществаи халкъа университеташта кулгалдара Ерригароссийски советеи Iилман секретарь а философски Iилмай-кандидат а йолча Л. И. Соколовас. «Республика халкъа университеташ 1970—1971 дешара шера» яха доклад йир халкъа университета республикански совета председатела П. П. Забаринске.

Шоай балха опыт ювцаш дагабийлар Заводской Надтеречни, Шелковской, кхыча районий викалаш.

Цул тIехьагIа Нохч - ГIалгIай пединститута воккхагIволча преподавателa И. С. Осадче «Iилма-технически революци, цунах хьахула социальни экономически хIамаш» яха лекци йийшар.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ХОРЖАМИЙ ОКРУГИЙ ХЬАКЪЕХЬАРА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

Нохч - ГIалгIай АССР Конституце 22-ча статьяга а «Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совете деча хоржамашта йолча Положене» 25-чеи 26-чеи статьяшка а хьежжа Нохч - ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совете деча хоржамашта укх тайпара хоржамий округаш вIашагIйоккха:

ГОРОД ГРОЗНЕ

ЛЕНИНСКИ РАЙОН

1. Ленински хоржамий округ (центр — Къахьегама ЦIеча Байракха орден лелаеча Грозненски мехкдаьтта института спорта Дворец).

192, 194, 196, 222, 224, 226, 228, 230, 254, 256, 258, 280, 282, 284, 286, 288, 318, 320, 322, 344, 346, 348, 360, 362, 364, 366, 712, 740 кварталаши Грозненски мехкдаьтта института общежитии чу а лоацаш Пролетарски, Ахриев ГIапура, Субботникий, Сафонова, Московски улиций, Московски переулка, Черноморски, Кавказски, М. Горьке, Интернациональни, Пионерски, Ленина улиций, Иванова переулка (Шолжа дIатIакхачалца) доазонашка.

2. Дзержински хоржамий округ (центр — Грозненски кооперативни профессионально - технически училища).

198, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 710 кварталаш чу а лоацаш Терешкова - Николаевай, Ленина, Сафонова, Московски улиций, Московски переулка, Рубежни улица доазонашка.

3. Ждановски хоржамий округ (центр — № 2 йола школа-интернат).

2, 4, 6, 8, 10, 10а, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 30а, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 66а, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 742, 746, 748, 750, 914, 1298 кварталащ, 1-ча номерагара 31-ча номерага кхаччалца дола Киевски улицатIара цIенош, Дай мехка тIема инвалидий госпиталь чу а лоацаш Артельни, Ремесленни, Киевски, Урожайни (Шолжа дIатIакхаччалца), Абакански улиций, Санаторни переулка, Чехова улица доазонашка.

4. Калинински хоржамий округ (центр — № 38 йола юкъера школа:

1082, 1084, 1086, 1088, 1092, 1094, 1096, 1100, 1106, 1120, 1122, 1124, 1150, 1152, 1154, 1156, 1158, 1160, 1162, 1164, 1166, 1168, 1170, 1172, 1174, 1176, 1178, 1180, 1182, 1242, 1246, 1248, 1274, 1294, 1296 кварталаши № 2 йола микрорайони чу а лоацаш Лагерни, Дарвина, Громова, Фурманова, Тельмана, Речной, Насыпной, Жуковске, Ляпидевске улиций доазонашка.

5. Киевский хоржамий округ (центр — № 56 йола юкъера школа).

Кирова проспектагIара №№ 21, 27, 31, 33 йола, Дьякова улицагIара №№ 1, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24 йола, Тухачевски улицагIара №№ 2, 4, 6, 14, 16, 18 йола, Дудаев Султана бульварагIара №№ 3, 5, 7, 9, 11, 13 йола цIеноши № 3 йолча микрорайона цIеноши чу а лоацаш, Кирова проспекта, Дьякова, Тухачевске, С. Дудаева, Лагерни улиций доазонашка.

6. Краснознаменни хоржамий округ (центр — Малхбузехьарча электросетий клуб).

491, 493, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 639, 641, 653, 781, 841, 843, 853 кварталаш, 9-гIа горбольница, Старопромысловски шоссера, гIишлошъяра управлене ЖКК чуIэ цIенош чу а лоацаш Старопромысловски шоссе, Маяковске, коммунистически, Деловой, Ноябрьски, Северни, Февральски, Тасуева, Моздокски, Серноводски, Малгобекски улиций доазонашка.

7. Красномолотовски хоржамий округ (центр — «Красный молот» завода культура ЦIа).

379, 381, 383, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 481, 483, 485, 487, 489, 495, 497, 499, 617, 673 кварталаши цулха комбината общежитии чу а лоацаш Грибоедова, Первомайски, Татарски, П. Лумумба, Казански (Шолжа дIатIакхаччалца), Наурски, Б. Хмельницке, Федеративни, Деловой, Моцарта улиций доазонашка.

8. Первомайски хоржамий округ (центр — № 3 йола профессионально - технически училища).

327, 329, 341, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 359а, 361, 363, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 415, 417, 419, 421, кварталаши 1-гIа горбольницеи чу а лоацаш Гикало, Первомайски, Октябрьски, Стахановций, Грибоедова, Татарски, П. Лумумба, Казански (Шолжа дIатIакхаччалца) улиций доазонашка.

9. Пионерски хоржамий округ (центр — Грозненски трамвайни управлени).

88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 158а, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186, 188, 190, 716, 718, 720, 724, 728, 814, 1270, 1272 кварталаши № 3 йолча совхоза цIеноши чу а лоацаш Севашски, Черноморски, Кавказски, Московски, Х. Нурадилова, Чайковске, Курски, Краснофлотски, Спокойни, 1-гIа Садови, Виноградни, Урожайни (Шолжа дIатIакхаччалца) улиций доазонашка.

10. Пролетарски хоржамий округ (центр — Республикански техникий театр).

255, 257, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 283, 285, 287, 301, 303, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 350, 352, 354, 356, 358, 671 кварталаш чу а лоацаш Чехова, Пушкина, Стахановций, Красни фронтовикий, Репина, Революце проспекта, Ленина, Субботникий, Ахриев ГIапура, Пролетарски (Шолжа дIатIакхаччалца) улиций доазонашка.

11. Пушкински хоржамий округ (центр — республикански шахматно-шашечни клуб).

239, 241, 243, 245, 249, 251, 253, 259, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 331, 333, 335, 337, 339, 343, 345 кварталаш, республикански больница, центральни роддом, медучилища чу а лоацаш Маяковске, Победа проспекта, Дагестански, Революце проспекта, Репина, Красни фронтовикий, Стахановций, Октябрьски, Первомайски, Гикало (Шолжа дIатIакхаччалца), Чехова, Пушкина улиций доазонашка.

12. Севастопольски хоржамий округ (центр — маькха комбината клуб).

232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 248, 250, 252, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 368, 370, 372, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 386, 730, 732, 910, 912 кварталаш чу а лоацаш Иванова переулка, Ленина, Пионерски, Интернациональни, М. Горьке, Московски, Х. Нурадилова, Черноморски, Чайковски, Краснофлотски улиций, Узкоколейни переулка, Магистральни улица (Шолжа дIатIакхаччалца) доазонашка.

13. Славянски хоржамий округ (центр — № 4 йолча гIишлоймонтажни управлене клуб).

525, 527, 529, 531, 579, 581, 623, 627, 629, 635, 643, 645, 647, 649, 681, 683, 685, 703, 703а, 707, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 779, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 855, 857, кварталаш чу а лоацаш Старопромысловски шоссе, Малгобекски, Серноводски, Моздокски, Тасуева, Февральски, Северни, Ноябрьски, Ставропольски, Славянски, Балтийски, Алтайски улиций доазонашка.

14. Ставропольски хоржамий округ (центр — консервни завода клуб).

443, 445, 447, 475, 477, 479, 501, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 571, 583, 585, 587, 609, 611, 613, 615, 619, 621, 625, 631, 633, 637, 687, 689, 691, 693, 705, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, кварталаш, «Велиор» яхача хьалха хиннача кирпишкий завода, № 2 йолча кирпишкий завода, кирпишкий завода, № 2, йолча гIишлой материалий комбината, Респотребсоюза, лесника, Тыртовий роща цIенош чу а лоацаш Наурски, Б. Хмельницке, Маяковске, Федеративни, Деловой, Ноябрьски, Ставропольски, Славянски, Дачни, Оборонни, Балтийски, Авиационни, Луговой, Машинни, Онежски улиций доазонашка.

(Йистедоалар 2-ча оагIо тIа).

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ХОРЖАМИЙ ОКРУГИЙ ХЬАКЪЕХЬАРА.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

(Чиестедоалар Долалур 1-ча оагІо тІа).

15. Хмельницки хоржамий округ (центр — «Родина» яхача сомий бацьадаарий совхоза клуб.

565, 567, 569, 573, 575, 577, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 693-а, 695, 697, 699, 701, 719, 721, 723, 769-а, 771-а, 773-а, 775, 777, 779, 787, 793, 795, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 839, 859 кварталаш, «Родина» яхача сомий - бацьадаарий 1-гІеи 2-гІеи участкаш чу а лоацаш Б. Хмельницке, Тверской, Светли, Машинни, Луговой, Авиационни улиций доазонашка.

г. ГРОЗНЕ ЗАВОДСКОЙ РАЙОН

16. Андреевски хоржамий округ (центр — Нохч - ГІалгІай гІишлошъяра управлене чуІеча цІеной - коммунальни контора красни уголок).

Андреевски долина поселка цІеной, ТЭЦ-2 цІен, производственно - энергетически контора районерча цІеной, электрообессоливающи установка районерча №№ 11, 12 йолча баракий, ацетонови завода поселка, военизированни охрана, Алды разъезда цІеной, пруда юххерча цІен, 775 километрерча машиннаькъа тІехьоаллача дагІача цІеной, ТЭЦ-2 районерча цІеной, Бакланови гув тІарча цІен доазонашка.

17. Верхоянски хоржамий округ (центр — № 58 йола юкъера школа.

Карабулакски улицагара Выборгски улицагІа чотни йоаца номераш йолча чуІеча цІеной. Новосибирски улицагІарча №№ 1/12, 3, 5, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25/13 йолча цІеной, Карабулакски улицагара Оренбургски улицага кхаччалца, Верхоянски улицагІарча цІеной. Выборгскии, Верхоянскии улицашта къулбехьенгахьа химкомбината профилакторега кхаччалца долча чуІеча цІенойи улиций доазонашка.

18. Выборгски хоржамий округ (центр — химикий культура Дворец).

Карабулакски улицагара Выборгски улицагІарча чотни номераш йолча цІеной, № 13 йолча цІен, Оренбургски улицагІарча №№ 24/14, 26, 28, 30, 32, 34, 38, 40, 42, 44, 46, 35, 37, 39, йолча цІеной, Верхоянски улицагІарча №№ 20, 22, 24, 26, 28, 30/2 йолча цІеной, Родниковни улицагІарча, Тубдиспансера деррига цІеной, къоаношта дабча цІеной. Выборгскии Верхоянскии улицашта къилбаседенгахьа Шолжа дІатІакхачалца чуІеча цІенойи улиций доазонашка.

19. Заводской хоржамий округ (центр — Ленина цІерагІара культура Дворец).

Культура проспектагІарча № № 4, 6, 8 йолча, Индустриальни улицагІарча № № 2, 2а, 4, 14/1, 16/2, 34, 36, 38, 20, 22, 26, 28 йолча, химико - технологически техникума цІеной, военизированни пожарни даькъа, № 2 йолча технически училища цІеной, № 1 йолча школа - интерната цІен, Социалистически улицагІарча № № 3/5, 5/6, 15, 17, 19/7, 19, 7, 9, 11/9, 13/14, 14, 16, 18, 20, 28, 28а, 286, 30/12, парафинови улицагІарча № 3 йолча, Абульяна улицагІарча № № 4, 8/6, 3, 5, 7, 9, 11, 16, 23, 25, 27, Лескова улицагІарча № № 4, 6, 8, 11, 13, 15, 17, 19, 10, 12, 14, 16, 14, 18/21, 20, 24/20, 22, Лескова переулкагІарча № № 2/7, 5/1, 9, 11, 14, 15, 17, 4, 6, 8, 16, Строителий улицагІарча № № 2, 4, 6, 8, 10/21, 14, 16, Ермоловски улицагІарча № № 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, Нефтезаводской улицагІарча № № 3, 5, 7, 9, 11, 4, 6, 8, 10, 12, Крекингови улицагІарча № № 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14/10, 15, 17, 19, 22, 26, Электротоковски улицагІарча № № 4, 6, 8, 10, 22 йолча 1-чеи 2-чеи подгорни хуторий, № 4 йолча больница цІеной доазонашка.

20. Индустриальни хоржамий округ (центр — Ленина цІерагІча Къахьегама Шеча Байракха орден лелаеча мехкдаьтта чакхдоахача Грозненски завода общежити — Жулова улица).

Индустриальни улицагІарча № № 40, 42, Социалистически улицагІарча № № 23, 32, 34, 36, 38, Строителей улицагІарча № № 1, 3, 5, 7, 11, 13, Нефтеперегонни улицагІарча № № 15, 17, 19, 1/14, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, Жулова улицагІарча № № 1, 2/16, 4, 10, 12, 14, 16, 18, 58, 6, 8 йолча цІеной, ГНПЗ общежите, юннатий станци цІен, «Парафиновая» трамвай соцача районерча цІен, № 1 йолча гІишлой материалий комбината № № 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 йолча чуІача корпусий, Хабаровски улицагІарча 155 номерагара 161 номерага кхаччалца, № № 203, 204, 210, 109, 110/2, 113, 113а, 114, 115, 119а, 145, 184, 185, 186, 188, 195, 195а, 196 йолча чуІеча корпусий, горводокачка цІен, № 6 йолча барака, центральни электрообессоливающи установка 4-чеи 6-чеи корпусий, № 2 йолча стеклоцеха, Гравиемойни поселка, Поповича улицагІарча 132 номерагара 143 номерага кхаччалца, № 1 йолча Индустриальни улицагІарча № № 5, 14 йолча цІеной, № 149 Угольника, машиннаькъа 779 километрерча цІен, машиннаькъахой общежите доазонашка гІолла.

21. Кировски хоржамий округ (центр — Кирова цІерагІча поселка клуб).

Кирова цІерагІарча поселкерча чуІеча цІеной доазонашка.

22. Маяковски хоржамий округ (центр — Ленина цІерагІча Къахьегама Шеча Байракха орден лелаеча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода общежити, Победа проспект).

Р. Люксембурга улицагІарча № № 1, 3, 5, 5а, 7/69, 9, 11, 23/71, 25, 25а, Победа проспектагІарча № № 5, 5а, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 16, 18, 20, 22, 29, 2, 4, 6, 8а, 10, 14, Дагестански улицагІарча № №69, 71, 80 йолча цІеной, Революце проспектагІарча четни номераш йолча деррига цІеной, Грибоедова улицагІарча № № 75, 88, Титова улицагІарча № 1, 98, Старопромысловски шоссе № № 3, 6, йолча цІеной, № № 205, 233, 235, 237, 203 йолча кварталий доазонашка.

23. Строительни хоржамий округ (центр — № 50 йола юкъера школа).

Строителий поселка деррига цІеной, «Терек» яхача мебельни хьу чакхйоахача фирма, № 8 йолча больница, наькъаш тІаь техкача управлене цІен, Дробильни улицагІарча цІен, шоллагІарча гаражни переулкагІарча «Кавэлектромонтаж» треста монтажни управлене цІен доазонашка.

24. Центральни хоржамий округ (центр — республикански берий художественни школа).

№ № 175, 177, 187, 667, 179, 137, 141, 183, 181, 185, 669, 217, 219, 223, 213, 215, 225, 227, 229, 211, 209, 231, 221, 131, 135, йола кварталаш а чулоацаш Никитина, Орджоникидзе проспекта, К. Маркса, Чернышевски, Р. Люксембурга, Революце проспекта, Гвардейски улиций доазонашка.

25. Чернышевски хоржамий округ (центр — Нохч-ГІалгІай гІишлошъяра управлене № 7 йолча гІишлой - монтажни управлене красни уголок).

№ № 97, 99, 101, 105, 91, 93, 95, 77, 83, 79, 81, 87, 89, 65, 67, 59, 61, 69, 63, 123, 125, 149, 145, 147, 143, 127, 129, 71, 73, 3 йола кварталаш а чулоацаш Маяковске, Рабочи, Николаева, Чичерина, Мира, К. Маркса улиций, Орджоникидзе проспекта, Никитина, Гвардейски, Чернышевски, Поповича улиций доазонашка.

26. Школьни хоржамий округ (центр — № 1 йола профессионально - технически училища).

№№ 111, 113, 115, 97, 103, 109, 159, 161, 163, 165, 199, 201, 167, 195, 157, 663, 661, 193, 191, 159, 173, 151, 169, 171, 155, 153, 177, 119 йола кварталаш а чулоацаш Маяковске Р. Люксембурга, Мира, Чичерина, Николаева, Рабочи улиций доазонашка.

ГРОЗНЕ ОКТЯБРЬСКИ РАЙОН

27. Ульяновски хоржамий округ (центр — № 5 йола юкъера школа).

№№ 484, 486, 488, 490, 494, 496, 498, 500, 502, 504, 506, 508, 810, 810а, 684, 980, 976, 978, 908, 514, 518, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 532, 534, 536, 538, 686, 688, 690, 692, 694 йола кварталаш. 8 Марта цІерагІча улицагІарча № № 1, 40, Ульянова переулкагІарча № 8 йола цІенош, Огородни улицагІара общежити а чулоацаш, Сайханова П. Мусорова, Ульянова, Буровой, 8 марта цІерагІарча улиций доазонашка.

28. Алексеевски хоржамий округ (центр — наькъаш дехка управлени).

№№ 630, 636, 796, 798, 800, 802, 936, 940, 942, 944, 962, 946, 948, 850, 996, 998, 1022, 1022б, 1042, 1044, 1044а, 1000, 492, 662, 664, 668, 666, 670, 672, 674, 676, 754, 756, 730, 792, 788, 794, 952, 938, 954, 804, 956, 1002, 1004, 1006, йола кварталаш а чулоацаш П. Мусорова, Возрождене, Багратиона, А. Матросова, Куйбышева, улиций доазонашка.

29. Войковски хоржамий округ (центр — Крупске цІерагІа культура ЦІа).

№№ 584, 586, 582, 588, 706, 708, 704, 580, 590, 592, 594, 596, 598, 600, 602, 604, 626, 628, 958, 738, 606, 608, 744, йола кварталаш а чулоацаш Надкорьерни, Левандовске, Сайханова, Батумски, Х. Нурадилова, Д. Бедне, Курганни (Шолжа дІатІакхачалца) улиций доазонашка, Курганни, Х. Нурадилова, Левандовске, Батумски, Д. Бедне, улиций Надкорьерни переулка планагІа йоацаш хьалъяь кварталаш, Боевой улицагІара №№ 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 42а, 43, 43а, 44, 132, 133, 182, 183, 28, 28а, 181, 181а, 181б йола машиннаькъахой цІенош, Крупске улицагІара № 27 йола Заводской цІа, №№ 1, 2, 3, 4, йола баракаш а чулоацаш.

30. Конотопски хоржамий округ (центр — № 39 йола юкъера школа).

№№ 1186, 1188, 1190, 1192, 1194, 1196, 1198, 1200, 1202, 1204, 1206, 1208, 1210, 1212, 1214, 1216, 1218, 1220, 1222, 1224, 1226, 1232, 1234, 1240, йола кварталаш чу а лоацаш Новые Алды яхача поселкерча Алмаани, Морской, Цимлянски улиций доазонашка.

31. Космодемьянски хоржамий округ (центр — № 46 йола юкъера школа).

№№ 926, 928, 1010, 968, 970, 972, 1008, 974, 1012, 1250, 1254, 1256, 1258, 1266, 1268, 698, 700, 702, 966, 982, 984, 984а, 1046, 1062, 1064, 1066, 1302, 1118, 1304, 1140, 1250, 1262, 1284, 1286, 1282, 1298, 1300, 986, 9856, 988, 1030, 1034, 1126, 1138, 1132, 1134, 1142, 1144, 1280, 1278, 1264, 1136, йола кварталаш а № 3 йолча совхоза усадьба а чулоацаш Ленина цІерагІча, С. Лазо цІерагІча, Гудермесски, Ханкальски 1-ча переулка, Гомельски, Ханкальски, Сайханова улиций доазонашка.

32. Коговски хоржамий округ (центр — № 23 йола юкъера школа).

№№ 1068, 1074, 1076, 812, 680, 682, 678, 924, 922, 786, 874, 876, 1070, 1028, 864, 866, 858, 838, 840, 842, 844, 836, 834, 832, 830, 846, 1036, 1032, 934, 820, 824, 822, 828, 826а, 824а, 860, 826 йола кварталаш, Орджоникидзе цІерагІча городоке 344 номергара 362 номерга кхаччалца йола корпусаш, № 2 йола роддом а чулоацаш Каякентски, 8 марта цІерагІча, Буровой, Ульянова, П. Мусорова, Кирова, Ассиновски улиций доазонашка.

33. Куйбышевски хоржамий округ (центр — № 25 йола юкъера школа).

№№ 610, 612, 614, 620, 622, 624, 758, 760, 762, 764, 766, 768, 770, 772, 776, 916, 918, 920, 990, 992, 994, 1014, 1016, 1018, 1020, 1024, 1026, 1040, 1102, 1104, йола кварталаш а чулоацаш А. Матросова цІерагІча, Багратиона, Лесопильни, З. Космодемьянская, Аргунски, Ленина цІерагІча, Магадански улиций доазонашка.

34. Мичурински хоржамий округ (центр — № 16 йола юкъера школа).

№№ 1310, 1312, 1314, 1224, 1226, 1228, 1470, 1316, 1318, 1320, 1322, 1340, 1342, 1344, 1346, 1324, 1326, 1328, 1328а, 1348, 1350, 1352, 1354, 1330, 1332, 1334, 1336, 1338, 1356, 1358, 1360, 1362, 1364, 1220, 1222, 1230, 1232, 1236, 1238, 1330а, 1332а, 1334а, 1336а, 1366, 1368, 1370, 1372, 1374, 1392, 1394, 1396, 1398, 1400, 1420, 1422, 1424, 1426, 1428, 1444, 1446, 1448, 1450, 1452, 1376, 1378, 1380, 1382, 1402, 1404, 1406, 1408, 1430, 1384, 1386, 1388, 1390, 1390а, 1410, 1412, 1414, 1416, 1418, 1432, 1434, 1436, 1438, 1440, 1442, 1454, 1456, 1458, 1460, 1462, 14,34 1464а, 1466, 1468, 1472, йола кварталаш а чулоацаш Кольбуса, Филатова, Фапкальски улиций доазонашка.

35. Нахимовски хоржамий округ (центр № 57 йола юкъера школа).

№№ 1050, 1052, 1054, 1056, 1060, 1108, 1138, 1110, 1112, 1114, 1116, 1306, 1072, 950, 1252, 964 йола кварталаш а машиннаькъа больница а чулоацаш Самашкински, Саратовски, Новопромысловски улиций доазонашка.

36. Новопромысловски хоржамий округ (центр — Н. Островске цІерагІа клуб).

«Октябрьнефта» НГДУ №№ 12, 23, 22, 10, 42, 35, 58, 63, 49, 47, 45, 20, 21, 32, 15 йолча участкай, 35 участка хутора, 56-ча участка 199 номергара 214а номерга кхаччалца йолча а 242 номергара 2466, 250, 250а, 319, 321, номерга кхаччалца йолча а корпусий, 20-гІча участка частни цІеной, № 5 йолча городской больница доазонашка.

37. Октябрьски хоржамий округ (центр — КПСС Октябрьски райкома парткабинет).

№№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 49, 50 йола кварталаш, Новосадови улицагІара цІенош, 30-ча участка ерриrа корпусаш, 56-ча участка №№ 166, 166а, 167, 167а йола а 171 номергара 198а номерга кхаччалца йола а корпусаш, 56-ча участка 9-ча номергара 59-ча номерга кхаччалца дола частни цІенош, Трамвайни улицагІара частни цІенош, 20-ча участка № 363 йола а 12-ча участка № 79 йола а корпусаш а чулоацаш Верхни, Кузбасски, Трамвайни, Самолетни улиций доазонашка.

38. Свердловски хоржамий округ (центр — къорача-меттазача берий школа).

№№ 510, 512, 574, 576, 578, 572, 632, 634, 640, 638, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 742, 540, 542, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 544, 558, 560, 564, 566, 568, 570, 808, 696, 784, 806, 932, 752, 780, 562, йола кварталаш а № 2 йола горбольница а чулоацаш Ленина цІерагІча, З. Космодемьянская цІерагІча, Лесопильни, Багратиона, Возрождене, П. Мусорова улиций доазонашка.

39. Спартаковски хоржамий округ (центр — Къилбаседа-Кавказски машиннаькъа Грозненски отделени).

№№ 275, 277, 279, 281, 257, 423, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 675, 677, 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 41а йола кварталаш, № 2 йола берий цІа, узловой общежити, наькъа дистанце общежити, СМП-131 цІа, № 20 йола цІа, Гужевой переулкагІара №№ 46, 47, 48, 49, 49а йола машиннаькъахой цІенош а чулоацаш Крупске цІерагІча Привокзальни, Чернышевски, Рабочи, Субботникий, Новочеркасски, Зюзина улиций доазонашка.

40. Урицки хоржамий округ (центр — городской санитарно-эпидемически станци).

№№ 882, 884, 886, 888, 890, 900, 902а, 898, 880, 878, 896, 870, 862, 868, 856, 854, 892, 894, 852, 850, 848, 1038, 23, 24, 25, йола кварталаш, Сайханова улицагІара № 50 50а, 107 йола а Батумски, Левандовске улиций, Надкорьерны переулка, Х. Нурадилова, Курганни улиций доазоношка планагІа доацаш хьалдаь цІенош а чулоацаш Сайханова, Асиновски, Мурмански, Арзамасски, Измайловски, Новопромысловски улиций доазонашка.

41. Ханпаша - Нурадилова хоржамий округ (центр — № 4 йола библиотека).

№№ 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 468, 470, 472, 474, 476, 480, 482, 816, 818, 904, 906, 478, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 736, 734, 872, йола кварталаш а чулоацаш Магистральни улица, Саперни переулка, Сайханова, Курганни (Шолжа дІатІакхачалца): улиций доазонашка.

г. ГРОЗНЕ СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ РАЙОН

42. Бутенковски хоржамий округ (центр — № 33 йола юкъера школа).

Иванова городокерча Трудовикий улицагара «Электроприбор» заводага кхаччалца, Бутенко цІерагІарча поселкерча малхбоалехьарча оагІонгахьара Григоровича улицага кхаччалца долча чуІеча цІеной №№ 3, 8, 15, 17, 27, 126, 420 йолча участкай, №№ 9, 10 йолча городокий доазонашка.

43. Горьковски хоржамий округ (центр — Горьке цІерагІа клуб).

Иванова цІерагІча городоке Библиотечни улицагара Трудовикий улицага кхаччалца долча чуІеча цІеной Газгородока, Солени балка, ялхлагІча горбольница доазонашка.

44. Западни хоржамий округ (центр — Пролетбата культура ЦІа).

Подгорни, Мельникова поселкай, Артемовски элеватора, №№ 36, 38, 41, 58, 59, 61, 62, 65, 63, 69, 77, 78, 79, 118, 120, 124, 975 йолча участка доазонашка.

45. Карпински хоржамий округ (центр — № 55 йола юкъера школа).

Катаяма цІерагІча поселкерча пхьоалагІча линегара бархІлагІча линега кхаччалца долча Шефскии Заветы Ильичаи улицагІара, Карпински Кургана поселкерча чуІеча цІеной доазонашка.

46. Катаямовски хоржамий округ (центр — «СевКавметаллоснабсбыта» грозненски контора).

Катаяма цІерагІча поселкерча 13-ча линегара Черноземни улицага кхаччалцеи Союзни улицагара Библиотечни улица тІа кхаччалцеи долча чуІеча цІеной доазонашка.

47. Кимовски хоржамий округ (центр — «КИМ» цІерагІа клуб).

Бутенко цІерагІча поселкерча Григоровича улицагара поселка малхбузехьарча доазонга кхаччалца чуІеча цІеной. Загряжски поселка, Московски участка, Стари поселка, №№ 2, 48, йолча участкай. Маяковске городокерча №№ 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, йолча чуІеча цІеной доазонашка.

48. Нефтемайски хоржамий округ (центр — пионерий районни ЦІа).

Нови поселка, Грозненски поселка, «Красни турбина» чуІеча цІеной, кирпични завода, 3-ча горбольница, «Грозгазстрой» треста вагон-городока, №№ 40, 129, 130, 977 йолча участкай, Маяковске, Нефтемайска, УП городокий доазонашка.

49. Пугачевски хоржамий округ (центр — № 11 йола юкъера школа).

Державинеи Заветы Ильичаи улицашта юкъерча Катаяма цІерагІча поселкерча района малхбоалехьарча йистагара Союзни улица малхбузехьарча оагІонга кхаччалца долча чуІеча цІеной доазонашка.

50. Ташкалински хоржамий округ (центр — № 54 йола юкъера школа).

Катаяма цІерагІча поселкерча 9-ча линегара 13-ча линега кхаччалца а Красиннеи Заветы Ильичаи улицаш тІарча чуІеча цІеной доазонашка.

АЧХОЙ - МАРТАНА РАЙОН

51. Ачхой - Мартановски хоржамий округ (центр — ю. Ачхой-Мартан, районни культура ЦІа).

Ачхой - Мартана юрт Советски улицагара юрта къулбехьарча даькъеи хил дехьарча даькъеи доазонашка.

52. Бамутски хоржамий округ (центр — Бамутски юрта Совет).

Юртсоветаш: Бамутски, Ореховски.

53. Валерикски хоржамий округ (центр юрт ВаларгатІе, культура ЦІа).

Юртсоветаш: ВаларгатІара, ШаІамий - Юрта.

54. Закан - Юртовски хоржамий округ (центр — Закан-Юртовски юрта Совет).

Юртсоветаш: Давыденковски, Закан - Юртовски, Самашкински станци. Самашкински юртсовета Нови Шарой яха поселок.

55. Катыр-Юртовски хоржамий округ (цент — Коатарой-Юрт, юртара клуб).

Юртсоветаш: Коатарой - Юрта, Лермонтов - Юрта.

56. Новосельски хоржамий округ (центр — юрт Ачхой-Мартан, № 2 йола бархІ шера школа).

Юрт Ачхой-Мартан Советски улицагара юрта къулбехьарча даькъа доазонашка.

57. Самашкински хоржамий округ (центр — Самашкински юрта Совет).

Самашкински юртсовет.

ВЕДАНА РАЙОН

58. Белгатойски хоржамий округ (центр — Белгатой юрта Совет).

Юртсоветаш: Агишбатоевски, Белгатойски, Даргински, Тазен-Калински, Курчалински, Эрсенойски.

59. Веденски хоржамий округ (центр — Ведана юрта Совет).

Юртсоветаш: Ведана, Дышне-Ведана, Макажойски, Харачой.

60. Махкетински хоржамий округ (центр — Махкетински юрта Совет).

Юртсоветаш: Агиштински, Киров - Юртовски, Махкетински, Сельментаузенски, Хаттунински.

61. Ца-Веденски хоржамий округ (центр— Ца-Ведана юрта Совет).

Юртсоветаш: Гунински, Ца-Ведана, Элистанжински, Ведана юртсовета Эшелхатой юрт.

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОН

62. Алхан-Калински хоржамий округ (центр Алхан-Калински юрта Совет).

Алхан-Калински юрта Совет.

63. Кень-Юртовски хоржамий округ (центр Первомайски станица, 1 Мая цІерагІча колхоза клуб).

64. Комсомольски хоржамий округ (центр — Комсомольски юрта Совет).

Юртсоветаш: Дачу - Борзой, Комсомольски.

65. Куларински хоржамий округ (центр — Куларински, юрта Совет).

Юртсоветаш: Куларински, Октябрьски.

66. Побединска хоржамий округ (центр — Победински юрта Совет)

Победински юртсовет.

67. Правобережненски хоржамий округ (центр — Правобережненски юрта Совет).

Юртсоветаш: Виноградовски, Ильински, Правобережненски.

68. Старо - Атагински хоржамий округ (центр Йоккха АтагІе, культура ЦІа).

Йоккхача АтагІеи юртсовет.

69. Старо - Сунженски хоржамий округ (центр — Старо-Сунженски юрта Совет).

70. Толстов - Юртовски хоржамий округ (центр — Толстов-Юртовски юрта Совет).

Юртсоветаш: Горяченсточненски, Петропавловски, Толстов-Юртовски.

71. Чаьчан-Аульски хоржамий округ (центр — Чаьчан-Ойла юрта Совет).

Юртсоветаш: Гикаловски, Чаьчан-Ойлан.

ГУДЕРМЕССКИ РАЙОН

72. Брагунски хоржамий округ (центр — БоргІанера юрта Совет).

Юртсоветаш: БоргІане, Джалкински, Исти - Суйски.

73. Гудермесски — Заводской хоржамий округ. (центр — г. Гудермес, культура ЦІа).

г. Гудермес 122, 124, кварталий, кирпишкий завода поселка, «Джалка» совхоза 2-ча отделене доазонашка.

74. Гудермесски хоржамий округ. (центр — г. Гудермес, № 1 йола юкъера школа).

г. Гудермес Гудермесера Астрахане бодача машиннаькъацарча 1—73 кварталий доазонашка.

75. Деповски хоржамий округ центр — г. Гудермес № 1 йола юкъера школа).

г. Гудермес Гудермесера Махачкала бодача машиннаькъацарча 74, 119, 134—199, 216—224 кварталий доазонашка.

76. Железнодорожни хоржамий округ (центр — г. Гудермес, машиннаькъахой клуб).

г. Гудермес 120, 121, 123—162 кварталийн № 24 йолча домоуправлене чуІеча цІенойи доазонаш-ка.

77. Кошкельдински хоржамий округ (центр — Кошкельдински юрта Совет).

Юртсоветаш: Белореченски, Ишхой - Юрта, Кошкельде.

78. Новогрозненски хоржамий округ (центр — Новогрозненски поселкови Совет).

Новогрозненски болхлой поселок, Комсомольски юртсовет.

79. Суворов - Юртовски хоржамий округ (центр — Суворов-Юртовски юртсовет).

Юртсоветаш: Суворов - Юрта, Энгель - Юрта.

МАЛГІАБИКА РАЙОН

80. Ачалукски хоржамий округ (центр — юрт Юкъера Ачалкхе, «Минеральни хин» завода клуб).

Юртсоветаш: Ачалкхен, Новоредантски.

81. МалгІабика хоржамий округ (центр — г. МалгІабик, горисполком).

г. МалгІабик кердача города малхбоалехьарчеи махкбузехьарчеи даькъа ерригача улиций доазонашка.

82. Промысловски хоржамий округ. (центр — г. МалгІабик, «12 лет Октября» клуб).

г. МалгІабик Калинина, Лазо, Островске, Фрунзе, Радищева, Пугачева, Южни, М. Горьке, Моздокски, Октябрьски, Гикало улиций доазонашка, Вознесенски станични Совет.

83. Пседахски хоржамий округ (центр — ю. Долакоа, юртара культура ЦІа).

Юртсоветаш: Долакоа, СоагІапчен.

84. Чкаловски хоржамий округ (центр — г. МалгІабик Западни, Ломоносова, Менделеева, Белинске, Полевой, 3 Космодемьянская, Нефтяной, Матросова, Шоссейни, К. Хетагурова, Лермонтова, Железнодорожни, Чкалова, Комсомольски, Пионерски, Чехова, Физкультурни, Лесной, А Шерипова, Суворова, Пушкина, Нагорни, Гаражни, Оборона Кавказа, Кутузова, Заводской, Урожайни, Вокзальни, Подгорни, Чапаева улиций, «Грознефта» УГС-а № 4 йолча совхоза цІеной, шоллагІча водоема доазонашка.

НАДТЕРЕЧНИ РАЙОН

85. Гвардейски хоржамий округ (центр—Гвардейски юрта Совет).

Юртсоветаш: Братски, Гвардейски.

86. Горагорски хоржамий округ (центр — Горагорски поселок, Мехкдаьттахой клуб).

Горагорски болхлой поселок.

87. Знаменски хоржамий округ (центр — Знаменски юрта Совет).

Юртсоветаш: Беной - Юрта, Знаменски.

88. Мекен - Юртовски хоржамий округ (центр — ю. Мекен-Юрт, «Кругловский» совхоза контора.

Юртсоветаш: Лакха - Новре, Зебир - Юрта, Мекен-Юрта.

89. Надтеречни хоржамий округ (центр — ю. Надтеречни, культура ЦІа).

Надтеречни юртсовет.

НАЬСАРЕН РАЙОН

90. Гамурзиевски хоржамий округ (центр — ю. Аьлти-Юрт, юртара клуб).

Дошалкъий-Юрта юртсовет

91. Кантышевски хоржамий округ (центр — ТІой-Юрт, юртара клуб).

Юртсоветаш: Долакха - Юрта, ТІой - Юрта.

92. Назрановски хоржамий округ (центр — г. Назрань, районни культура ЦІа).

г. Назрань четни йоацача оагІорахьара Коммунистически улица а тІехьа къилбаседа - малхбоалехьарча даькъа тІарча улиций Буро - КІалхарча юртсоветеи доазонашка.

93. Назрановски — Заводской хоржамий округ (центр — г. Назрань, «Электроинструмент» завод).

г. Назрань чотни оагІорахьара Коммунистически улица а тІехьа къулба - малхбоалехьарча даькъа тІарча улиций доазонашка.

94. Насыр - Кортски хоржамий округ (центр — Наьсар - Кертен юрта Совет).

Юртсоветаш: Дарьяльски, Наьсыр - Кертен.

95. Плиевски хоржамий округ (центр — ю. Пхьилекъонгий-Юрт, юртара клуб).

Юртсоветаш: Пхьилекъонгий, Яндарен.

96. Сурхахински хоржамий округ (центр — ю. СурхотІе, юртара клуб).

Юртсоветаш: Іаьлий - Юрта, СурхотІара.

97. Экажевски хоржамий округ, (центр — ю. Экажкъонгий - Юрт, юртара клуб).

Экажкъонгий-Юрта юртсовет.

НАУРСКИ РАЙОН

98. Алпатовски хоржамий округ (центр — Алпатово поселок, культура ЦІа).

Алпатовски станични Совет.

99. Ищерски хоржамий округ (центр — Ищерски станица, культура ЦІа).

Юртсоветаш: Ищерски, Николаевски.

100. Калиновски поселкови хоржамий округ (центр — «Калиновский» комсий совхоза контора).

«Калиновский», Ленина цІерагІча комсий совхозий, нах бахача пунктий, «Комсомольский» совхоза шоллагІча отделене цІеной доазонашка.

101. Калиновски сельски хоржамий округ (центр Калиновски станица, культура ЦІа).

Калиновски станични Совета, «Комсомольский» комсий совхоза нах бахача пунктий доазонашка.

102. Мекенски хоржамий округ (центр — Мекенски станица, юрта клуб).

Станични Советаш: Мекенски, Савельевски, Наурски станицагара дІаийккхача Наурски станични Совета нах баха ерриrа пункташ.

103. Наурски хоржамий округ (центр — Наурски станица культура ЦІа).

Наурски станица.

НОЖАЙ-ЮРТА РАЙОН

104. Беноевски хоржамий округ (центр — ю. Беной, юртара клуб).

Юртсоветаш: Беной - Ведана, Гендергена.

105. Галайтински хоржамий округ (центр — ю. Замай-Юрт А. Шерипова цІерагІча колхоза правлени).

Юртсоветаш: Аллеровски, Галайтински, Мескетински, Шаунински.

106. Зандагски хоржамий округ (центр — ю. Зандакъ, юртара клуб).

Юртсоветаш: Байтаркъий, ДаьттагІеи, Зандакъа.

107. Ножай - Юртовски хоржамий округ (центр ю. Ножай-Юрт, райисполком).

108. Саясановски хоржамий округ (центр — ю. Сьсан, культура ЦІа).

Юртсоветаш: Гордалински, Сасьана, Шенторой.

109. Ялхой - Мохкски хоржамий округ (центр — ю. Ялхой-Мохк, «Заветы Ильича» колхоза правлени).

Юртсоветаш: Хиди - Хуторски, Ялхой Мохка.

СОВЕТСКИ РАЙОН

110. Асланбек - Шериповски хоржамий округ (центр — ю. Хал - КІелой, юрта Совет).

Юртсоветаш: Асланбек - Шерипова, Дзевски, Кенхински, Хал-КІелой.

111. Борзоевски хоржамий округ (центр — ю. Борзой, юртара клуб).

Юртсоветаш: Борзой, Итум-Кхаьла, Ушкалой, Харсеной.

112. Советски хоржамий округ (центр — ю. Советски, районни культура ЦІа).

Юртсоветаш: Мало - Варандински, Памятоевски, Советски, Улус-Керта.

СУНЖЕНСКИ РАЙОН

113. Ассински хоржамий округ (центр — Ассински станицера клуб).

«Ассинский» совхоза усадьба тІара цІенош доацаш Ассински юртсовет.

округ (центр — пос. Карабулак,

114. Карабулакски хоржамий округ (центр — пос. Карабулак, Кирова цІерагІча колхоза клуб).

Болхлой поселок Карабулак.

115. Коммунистически хоржамий округ (центр «Ассинский» совхоза контора).

Юртсоветаш: Арештен, Красноктябрьски, ЧемалгІен, «Ассинский» совхоза усадьба тІара чуІе цІенош.

116. Красноармейски хоржамий округ (центр — Орджоникидзевски станица, культура ЦІа).

Орджоникидзевски станица — Красни Октября улицагара малхбузехьарча даькъа четни йоаца оагІув.

117. Нестеровски хоржамий округ (центр — Нестеровски станица, «Путь к коммунизму» колхоза клуб).

Нестеровски станица.

118. Орджоникидзевски хоржамий округ (центр — Орджоникидзевски станица, «Победа» колхоза клуб.

Орджоникидзевски станица — Красни Октября улицагара малхбоалехьарча даькъа четни оагІув.

119. Первомайски хоржамий округ (центр — юрт. Первомайски, культура ЦІа).

Юртсоветаш: ДаьттагІен, Мужичи, Первомайски.

120. Серноводски хоржамий округ (центр Серноводски юрта Совет).

Серноводски юртсовет.

121. Троицки хоржамий округ (центр — Троицки станица XIX-ча партсъезда цІерагІча колхоза клуб).

Троицки юртсовет.

УРУС-МАРТАНА РАЙОН

122. Алхазуровски хоржамий округ (центр — Алхазуровски юрта Совет).

Юртсоветаш: Алхазуровски, Гойски.

123. Алхан - Юртовски хоржамий округ (центр — Іаьлаха-Юрта юрта Совет).

Юрт Іаьлаха-Юрт, «Красноармейский» совхоза «Центральни» усадьба, Краснопартизански поселок.

124. Гехински хоржамий округ (центр — ГехтІара юрта Совет).

ГехтІара юртсовет.

125. Гойтински хоржамий округ (центр — ГойтІа юрта Совет)

ГойтІара юртсовет.

126. Горски хоржамий округ (центр — ю. Урус-Мартан, районни культура ЦІа).

Юрт Урус-Мартан Больничи улицагара доккхачу Іаьго кхаччалца Ленина улица аьрдехьарча даькъа доазонашка. Мартанка яхача хица Іо юрта йистe кхачалца дагІа чуІа цІенош Урус-Мартана юрта деррига къулбаседехьара дакъа. «Горец» совхоза центральни усадьба. «Сельхозтехника» объединене поселок.

127. Грушовски хоржамий округ (центр — Грушовски 8 юрта Совет).

Юртсоветаш: Грушовски, Рошни-Чу, Тангински.

128. Мичурински хоржамий округ (центр — юрт Урус-Мартан, кинотеатр).

Юрт Урус-Мартан Больничи улицагара доккхача Іаьга кхаччалца Ленина улица аьрдехьарча оагІон доазонашка, Урус-Мартана юрта Мартанка яхача хица урагІдола малхбоалехьара деррига дакъа, Безымянни улица.

129. Урус - Мартановски хоржамий округ (центр — ю. Урус-Мартан, райисполком).

Юрт Урус-Мартан Мартанка яхача хица урагІа Танги яхача хи тІа дІатІакхачалца долча юрта малхбузехьарча даькъа аьтта оагІон доазонашка. Танги яхача хица урагІа юрта йистe кхачалца дагІа чуІа цІенош, юрта къулба-малхбузехьара дакъа.

130. Шалажински хоржамий округ (центр — Шалаже юрта Совет).

Шалаже юртсовет.

ШАЬЛА РАЙОН

131. Автурински хоржамий округ (центр — Овтарара юрта Совет).

Овттара юртсовет.

132. Аллероевски хоржамий округ (центр — Аллероевски юрта Совет).

Юртсоветаш: Аллероевски, Центороевски.

133. Аргунски хоржамий округ (центр — г. Аргун, горисполком).

Город Аргун.

134. Бачи-Юртовски хоржамий округ (центр — Бачи-Юрта юртсовет.

Бачи - Юрта юртсовет.

135. Герменчукски хоржамий округ (центр ю. Герменчук, юкъера школа).

Гермечука юртсовет.

136. Курчалоевски хоржамий округ (центр — Курчалой юрта Совет).

Курчалой юртсовет.

137. Майртупски хоржамий округ (центр — Майртупа юрта Совет).

Юртсоветаш: Майртупа, Новожитенски.

138. Мескер - Юртовски хоржамий округ (центр — Мескер-Юрта юрта Совет.

Юртсоветаш: Мескер - Юрта, Белгатой.

139. Ново - Атагински хоржамий округ (центр Зіамигача АтагІеи юрта Совет).

Юртсоветаш: Зіамигача АтагІеи, Дубай-Юрта юртсовета Чири-Юрт.

140. Октябрьски хоржамий округ (центр — Октябрьски юрта Совет).

Октябрьски юртсовет.

141. Сержень-Юртовски хоржамий округ (центр — Сержень-Юртовски юрта Совет).

Юртсоветаш: Дубай - Юрта, Сержень-Юрта.

142. Шалински хоржамий округ (центр ю. Шаьла, районни культура ЦІа).

Басе яхача хин аьрда оагІорахьара Шаьла юртсовета территоре даькъа доазонашка.

143. Шалински правобережни хоржамий округ (центр — ю. Шаьла райисполком).

Басе яхача хин аьтта оагІорахьара Шаьла юрта Совета территоре даькъа доазонашка.

ШЕЛКОВСКОЙ РАЙОН

144. Гребенской хоржамий округ (центр — Гребенской станични Совет).

Станични Советаш: Гребенской, Курдюковски, Старогладовски.

145. Дубовской хоржамий округ (центр — Дубовской станични Совет).

Станични Советаш: Бороздиновски, Дубовской, Сары-Суйски юртсовет.

146. Каргалински хоржамий округ (центр — Каргалински станица, культура ЦІа).

Каргалински стансовет.

147. Новощедрински хоржамий округ (центр — Новощедрински станични Совет).

Станични Советаш: Новощедрински, Шелкозаводской, Кобийски юртсовет.

148. Червленски хоржамий округ (центр — Червленски станични Совет).

149. Шелковский хоржамий округ (центр — Шелковской станица, райисполком).

Степновский юртсовет, Шелковской Стансовет.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель К. ОЗДОЕВ.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

1971 шера, 16 март, г. Грозный.

ПАРТЕ ПЛАНАШ—ХАЛКЪА ПЛАНАШ

СИХАГlА, ДИКАГlА, ДУКХАГlА

Вай мехка масс метте дерригача халкъо шерра ювц 1971—1975 шерашка СССР халкъа боахам дегlабоалабарах йолча КПСС XXIV-ча съезда Директивай проект. Цу программни документа тlа парте, керттера декхар а дагlь, хьалхашка отталу социалистически производство дегlакхувлара лакхача темпай, цун эффективность лакхъяра, lилма-технически прогресса, къахьегама овсарле сихагlа лакхъяра ларда тlа халкъа вахара материальни культурни боарам дикка айбелга lалашдар.

Цу документашкара берригача советски нахl бlаргагу партеи правительстван шоай вахара хьал тоадара лерам йоакхо еш хилар. Цунца бахтале дезаш да вай халкъо а цlоагlа хьинар айденеи хьехар долаши Директивай проект юкъе хилар а.

Берригача мехка пхе шера плана юкъедоагlа вай республика халкъа боахам дlахо дегlабоалабелга. 1975 шера 25 млн. тонна дlакхоачаде лаьрхlад республике доалаш дола мехкдаьтта, газ — 8 млрд. кубически метрага, хlаьта иштта дуккагlа яккха езаш я юртбоахама продукци а ялат, баьцадараш, сом, комсаш, дулх, шура, фуаш.

Хьалъергья дуккха промышленни предприятеш, чуlе цlеной, культурно - бытовойн коммунальни объекташ, тоаергья городаши юрташи.

Масала, укх пхе шера алхха мехкдаьтта чакхдоаха промышленность дегlайоалаяргa дlадахийта лаьрхlад 250 млн. сом гаргга, мехкдаьтта дахара гlулакх тоадарга — 120 млн. сом совгlа. 1972 шера «Грознефтехимзаводы» объединене болх бе йолалургья керда хьалъяь, гlорадеш доаца моторни даьтташ хьаду йоккха установка, укх шера хьалъяь яргья еза-йоккхача индустрена, яйгачеи кхачани промышленноста, хlаьта иштта хьайбай боахама а чlоагlа эшаш йола парафинаш хьаю установка. Из хьалъяь яларца эггара йоккхагlа йолча парафин хьаеча моттигех цаl хургья Грозный.

Хlанз къоастадеш латт белокаш ю завод Грозне хьалъярах дола дош. Укх пхе шера иштта хьалъе езаш я тlехдика бензинаш хьаду каталитически крекингеи реформингеи установка, дикка шеръергйолаш я полиэтилен хьаду производство, реконструкци йолаергья болх беш йолча мехкдаьтта чакхдоахача заводашка.

26 млн. сом гаргга ахча хьахийцад город Гудермесе СК дlахо хьалъяра. Планагlа хьалъяь а яьха болх бе йолаялийта лаьрхlад гlоний йола цехаш, цу даькъе ремонтно - механически завод. 1972 шера ерригa а болх бе йолаялийта лаьрхlад Вознесенски газ чакхйоаха завод, 1975 шера хьалъяь яккха езаш я Союзе йоккхагlчарех цаl йола Грозненски газ чакхйоаха звод.

Планагlа иштта лаьрхlад гази мехкдаьттеи кийчдуи цlендуи гlирсаш а долаш бlаьш километраш мехкдаьттаи газеи проводаш яхка, буровойшта тlадолха наькъаш дахка, бувзама линеш, кхыяраш хьалье.

Лакхача темпаегlа дегlаухаргья металлах оатхалаш ю промышленность. «Красный молот» заводе укх шера хьалъе а йолаь 1974 шера йистеяла езаш я тlехкlоарга бурув тохара эша фонтанни арматура хьаю цех. 1972—1973 шерашка хьалъяь яргья юртбоахама тракторни прицепаш хьаеча Союзе йоккхагlьярех цаl а хинна дlаоттаргйолаш йолча «Трансмаш» заводера керда цехаш.

Дукха балхаш де лаьрхlад чхьагlар доаккхеи кхачани промышленность дегlайоалаяра. Укх шерре а болх бе йолалургья знаменски чхьагlара завода хьалхара аргlа, Калинински чхьагlара заводеи Малгlабикерча маькха заводеи керда цехаш.

Укх пхе шера керда хьал а ергья, болх беш яраш шер а ергья «Консервплодоовощ» объединене баьцадараши соми чакхбоаха заводаш.

Республике бахача наха хьайбай продукташца бизза кхоачамбар духьа 1971—1975 шерашка хьалъе лаьрхlад хьайбаш леладу дуккха комплексаш — бокъонца йола дулха фабрикаш, цу даькъе Грозненски шурий, «Гудермесский», «Минеральный» совхозашка, Грозненски района Ленина цlерагlча, Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача, Сунженски района XIX-ча партсъезда цlерагlчен XX-ча партсъезда цlерагlчен колхозашка, кхычахьа. Болх беш йолча Староюртовски коа тlарча оалхазарий фабрика дlахора аргlаш болх бе йолаяйта.

Дlахо дегlайоалае лаьрхlад моттигера промышленность, торговли, бытовой гlулакхаш ду объекташ. Цу гlулакха хьалъергйолаш я Урус-Мартанера хlамаш тега, Наьсарен района Пхьилекъонгий-Юртара пластмассови теникий, Ачхой-Мартанера канцпринадлежностий фабрикаш. Хlара райцентре а дуккхача юрташка а болх бе йолайолийтаргья бытовой гlулакхаш ду комбинаташ, тикаш, пекарнеш, столовеш, кхыяраш.

lалаьмате дукха балхаш де лаьрхlад чуlеча цlеной, культурно-бытовой, коммунальни гlирсаш хьалдара. Пхе шера чухь наха чуховша дlалургlа 1 млн. квадратни метр совгlа чуlе моттиг йола цlенош. хlаьта мукъача лаьтташка (микрорайонашка) дlахо доккхий гlирсаш хьалдара нийсса Грознерча Ленина улицагlа хьалъе лерхl кlалхарча этажашка кафеш, столовеш, тикаш а йолаш йола 9—12-зза вlаштlардаьча чуlеча цlеной бlарчча комплексаш. Ленина улицагlа кастта хьалъе йолаергья мах беш 300 моттиг а йолаш йола универмаг. Республика городашка а юрташка а хьалъергья дуккха школаш, цу тайппара керттерча даькъе дlайоахаргья 3 сменагlа занятеш. Хьалъергья 5 эзар совгlа моттиг детсадаши ялеши. Город Грозне болх бе йолайолийтаргья 400 моттиг йола больница, Ведана, Ножай-Юрта, город Малгlабике хьалъе йолаергья больницаш.

Болх бе йолайолийтаргья дуккха культурно - бытовойн коммунальни объекташ: город Грозне драматически театр, 2 эзар моттиг йола цирк, иек ду бассейн, широкоформатни кинотеатр, мехкдаьтта института а хьаеллача университета а дешара корпусаш, городашка Малгlабикеи Назранеи культура Цlенош. 1200 моттиг йолаш цlа хьалде доладаьд мехкдаьттахошта гор. Грозне. Цу юкъа город Грозне болх бе йолайолийтаргья троллейбуса хьалхара аргlа. 1971 шера трамвайни депо хьалъяь яларцеи, аэропорта районе, Катаяма цlерагlча поселке керда наькъаш дахкарцеи, цхьалха наькъаш долча участкашка шолха наькъаш дахкарцеи дукха тоалургда Грозне бахача наха трамвая ду гlулакх.

Шолжа тlа гlолла керда тlаьш тохкаргда, путепровод юллаpгья город Грозне кирпичкий завода юххе, Крупске улицагlа, горсде Гудермесе.

Грознерча станце вокзала реконструкци е йолаьй. Ший тайпара Союзе йоккхагlчарех цаl йола промышленни канализаци яккхай город Грозне цlенон гlирсаш а долаш, догlан хиш lоухийта канализаци яьккхай. Уж объекташ хьалъяь яларца бlехача хих цlенлургда Шолж, хlаьта Грозный-хоттах.

Иилла а яьккха эксплуатаце дlалургья городашка Малгlабикеи Грознени гlирсаш хьалдара хиланза яргйоацаш йола канализаци.

1971—1972 шерашка республика ерригача райцентрашкеи дуккхача юрташкеи чуйилла водопроводи газопроводи хургья, улицашка асфальт юллаpгья.

Из йоккхеи бехктокхамеи программа кхоачашъяра 1973 шерре а 2—3-зза дукхагlа хилийта еза гlишлошъеча организацей мощносташ, 80—100 млн. сомага дlакхоачае еза уж Нохч-Гlалгlай гlишлошъяра управлене, «Чечингсельстрой» тресте — 25—30 млн. сомага, «Грозгазстрой» тресте — 30—40 млн. сомага, и кх. дl.

Уж декхараш кхоачашдара ерригача гlишлошъеча организацеша мероприятеш кийчъяьй шоай доалахьарча производственни базай мощносташ алсамъяхара, хlаьта хlанз уж чакхъяха а йолаеннай.

Гlишлошъяра управлене гlолла лаьрхlад йоккхача панелех доли цlенош хьалдеча Шалински заводера 35 эзар квадратни метра меттел укх шерре а 50 эзар квадратни метр чуlе моттиг йола цlенош хьалдергдола доакъош хьаэца йиш хургйолаш Грозненски Шалински аьшкабетонни изделей заводашта реконструкци е. Шера 265 эзар тонн продукци лургйола бетона маркхал кийчбу завод болх бе йолайолийтаргья гор. Грозне 1971 шера. Укх шерра а гор. Грозне хьалъе йолае лерхl йоккхийча панелех цlенош ду, шера 80—100 эзар квадратни метр чуlе моттиг йола, керттерча даькъе 9-зза вlаштlардаь цlенош хьалде низ кхоачаргболаш йола комбинат Хьалъергья карамзит хьаю завод.

Нохч - Гlалгlайчу хьаеш латт низ бола гlишлой-материалий индустри. Укх шера болх бе йолалургья Чир-Юрта юхера кlир йоаха завод, хlаьта 1972 шера — цементни завода хьалхара аргlа, хьалъе йолаергья шера 100—120 млн. Кирпишк хьаергйола ячеисти бетон. Цига хьалъе йолаергья асбо-фанерни завод.

1972 шера Карабулаке хьалъяь яргья шера 1 млн. тонн продукци тергйола графийно-песчани завод.

Из программа кхоачащъяра капитальни гlирсаш хьалдара планировани овлангара денз тоае, ахчеи материальни ресурсаши керттерча гlирсашта тlаерзае, цхьан ханна хьалдеш дола гlирсаш кlезигде дезаргда. Цо йиш хулийтаргья уж хьалдаь дахара ханаш лоацъе, хьалдаь ца доалаш гlирсаш ца латтийта.

Бокъонца эргадаьккха тоаде деза гlишлошъяра ду доал, тоабе беза lалашони транспортни организацей болх. Шерра юкъейоалае еза къахьегами производствои вlаштlехьъяккхара голашагlа йола методаш, диспетчеризаци. Кlезигагlа бой а гlишлой материалийн гlишлой индустреи предприятей машинашеи механизмашеи сменагlа болх белга lалашде, рационализаторски болх ма могга тоабе беза.

Лерттlа социалистически яхь вlаштlехьъяккха еза гlишлошъеча. Моллагlа гlулакх кара долаш беле а, шоай балха участкана хьалхара бехктокхам лакхбе беза гlишлойн предприятейн, юххьанцарча, партийни, профсоюзни, комсомольски организацей, КПСС горкомийн райкомийн. Чlоагlа къовсам лоаттабе беза балха тlа нийслуча кхоачамбоацараштеи доал ца хиларцеи. Пайдана хургдола гlулакхаш чакхдаха деза къахьегамеи производственни дисциплина чlоагlъяра.

КПСС XXIV-ча съезда Директиваш, паччахьалкхеи планаш кхоачашъелга республикерча хlара къахьегамхочун сийлахь гlулакх а хинна дlаоттилга вlаштlехьлаккха деза.

Р. ГОЙГОВ,
КПСС обкома гlишлошъяра отдела заведующи.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ КЕРДАЧА ПЯТИЛЕТКЕ

Пхе шера планах долча КПСС XXIV съезда Директивай проекта тlа лаьрхlад пхе шера промышленни продукци 42 — 46 процент дегlайолае, цу даькъе производства средстваш хьаелга 41—45 проценти потреблене предметаш хьаделга — 44—48 проценти. Хlаьта промышленноста хlара даькъе тlакхоачаш йолча продукцех 87—90 процент къахьегама овсарле лакхъяра чотагlа кхетаргья.

Директивай проекта тlа белгалдаьхад промышленноста тайп-тайпара доакъош дегlаахара лостамаш.

Пятилетка чакхйоалаш 1030 — 1070 млрд. киловатт — сахьатlа дlакхоачадергда электроэнерги йоаккхилга, болх бе йолайолийтаргья 65 — 67 млн. киловатт йола керда мощносташ, керттерча даькъе теплоэлектростанцеш хьалъяра чотагl а йолайолийташ.

Дикка дегlадоагlарда мехкдаьтта доаккхилга. 1975 шера 480—500 млр. тонн доаккхаргда вай мехка. 67 процентага дlакхоачаргда доагора балансера мехкдаьтан газеи удельни дозал.

Цlьан ахазеи дегlайоагlаргья пхе шера мехкдаьтта чакхдоаккхача промышленноста продукци, мехкдаьтта продуктайтай дикал лакхлургья.

Пятилетка тlеххьарча шера 685 — 695 тонн боаккхаргба кlор, 142—105 млн. тонн лоаладергда 1975 шера болат.

Металл теда станокаш 230 — 250 эзар арахецаргья 1975 шера, кузнечно а прессови машинаш — 60—65 эзар хецаргья. Къаьстта сиха дегlадоагlаргда числовой программни управлени йола станокаш арахецилга.

Тракторий производство 575 эзарнега дlакхоачаргья, 1975 шера. 3,5 млр. сома маьха хургья цу шера арахеца кхыйола юртбоахама машинаш. Лакхлургья тракторий, комбайний, кхыча машиний балха овсарле.

Автомобилаш арахецилга 2—2,1 миллионага кхоачаш дегlадоагlаргда, цу даькъе мухь кхуьа автомобилаш арахецилга дукха кlезигагlа — дукхагlа доалаш 1,5-ззеи легковой яраш — 3,5—3,8-ззеи а доагlаш.

Гlишлошъю материалаш арахецача промышленноста продукци 1,4-зза дегlайоагlаргья пхе шера, 1975 шера 122 — 127 млн. тоннага дlакхоачаргья арахеца цемент. 87 процент дукхагlа арахецаргья пятилеткагlа оатхалашта лаьрхlа хьу кийчьелга, 1,6-зза дукхагlа хьаергья мебель.

Советски нах баньонца кога гlирсаца, ейгача промышленноста кхыча изделешца lалашбара цу даькъа продукци арахецилга пхе шера 35—40 процент алсамдаккха лаьрхlад. 10,5—11 млр. квадратни метр арахецаргья 1975 шера тканеш нахьареи цlоакаи кога гlирс хьабергба 800 — 830 млн. парага кхоачаш, 1,5-зза дукхагlа арахецаргья трикотажни изделий, тийга хlамаш — 1,4-зза, фаянсови пхьегlаш — шоззa дукхаза.

Пхе шера 33 — 35 процент дегlайоагlаргья кхачан, дулха шурий, чкъаьран промышленноста продукци, цу даькъе дулх — 40—43 процент, цlенача шурий продукци — 29 процент, шекар — 34 процент, кхачан чкъаьра продукци — 47 процент.

Моттигера промышленность 1,7-зза дегlайоагlаргья пхе шера.

Директивай проекта тlа белгальяьхай промышленноста хlара дакъа дегlадоаладара заданеш.

Ачхой - Мартана районе Орджоникидзевский совхоза сомий бешамаш яlа болабеннаб. Цар яlа езаш я 260 гектара тlара тайппара гаьнаш. Хlанзлехьа 80 гектара тlара яраш яlа бабиннаб укхаза. Уж йоlача дика болх бу Алиева Мутаси Яхиева Бийсолтий.

СУРТА ТlА: (аьрдехьара аьттехьа) М. Алиев, Б. Яхиев, агроном Бабу Кунтаев.

С. Хакиева сурт.

ЦАРЕХ ТЕШАМ БА

Планал совгlа 800 сома маьха продукци ара а хецаш, пхе шера задани 1 декабре кхоачашъе, аьнна, социалистически декхар тlаийцадар «Терек» фирма коллективо. Ший дош толамца кхоачашдир цо: лийрхlачул совгlа 35 эзар сома маьха продукци ара а хецаш, ханал дуккха хьалха — 25 ноябре кхоачайир пятилетка. Цу юкъа духхьал мебель арахецара боарам 1,7 зза лакхбелар.

Иштта лакха хьоккхамаш даьхар фирма коллективо кийчача продукцеpа реализаци еча а. Продукци маьхалъяккхара пхе шера план бутт хьалха кхоачашйир цо. Къаьстта дика къахьийгар фирма болхлоша ленински юбилейни шера. Ераш я цуи итогаш: планал совгlа 338 эзар сома маьха продукцена реализаци яьй, валови продукци арахецара задани 101,8 проценти мебель кийчъяра план 102,4 проценти кхоачашъяьй.

Бахача наха чlоагlа эшеи дукхагlа ийеши йола мебель дукхагlа арахецара, цуи дикал лакхъяра, къаьнача образецашта меттел хlанзарча хано дlа ма деххара кердагlа, хозагlа яраш кийчъяра чlоагlа къовсам лоаттабаьб фирма коллективо. Дикка лакхъеннай предприяте экономически эффективность.

Цу толамий бахьан довзаш да. Эггара хьалхар дар да социалистически яхьа квалифицированни кулгал а деш производственни кхетамеи болх дика вlаштlехьбаьккха лелабар. Шоллагlа дале, коллективана творчески къахьегара мел эшар хулийт. Боккха лоархlам болаш дешаш да болхлой боагl - боагlача дlайийсбар, цхьаккха минута зехьа ца йоаеш балха ханах пайда ийбе хар, наьха къахьега безам хургбола гlулакхаш дар.

Дика бу болх кердача шера а фирма болхлоша. Къахьегама темпаш лохъялийтац цар. КПСС XXIV съезд йолалу ха гарга ме гlерта хьинар совдувл дахчан хlамаш ерий, лакхлу хьоккхамаш. Нагахьа санна январь бетта план 775 эзар сом йолча 777 эзар сома маьха продукци арахийцаяле февраль бетта заданегlа йоалачул совгlа 37 эзар сома маьха продукцена реализаци яьй. Март бетта а графикал хьалхабувлаш хьабоагlа фирма болхлой. Къаьстта дика, лакха овсарле йолаш къахьег Чуйко Николай Иванович начальник волча № 1 йолча мебельни цехо, Кадиев Адам Хасбулатовича кулгалдеча № 1 йолча мебельни филиала. Къаьстта дика къахьегаш ба тха. Ерригача фирме бовзаши сийдеши вола столяр М. А. Титов, отделочница Р. В. Жданова, станочница К. Д. Магомадова, станочникий бригадир А. И. Шрамко, фанеровщикий бригадир А. И. Хартюкова, дуккха кхыбараш.

КПСС XXIV съезда хьалхарча, вахте латта «Терек» фирма дахчан хlамаш ераш лакхача толамашца накъагlоргба съезда. Цар лаьрхlад чакхйоалаш латтача квартала план дерригача хьоккхамашта ханал хьалха кхоачашъе.

М. ПИСКУН,
«Терек» фирма производственно - технически отдела начальника заместитель.

ТОРОНАШ ЙОККХИЙ Я

Ийслагlча пятилетка хьалхара шу толамца чакхдоаккхаргхиларах бlубенна ба Грознерча мехкдаьтта чакхдоахача заводашта юкъе къаьнагlйолча тха завода технологаш. Из хьахьокх дlаяхача пятилеткагlа цар даьхача толамаша. Пхе шера план ханал дуккха хьалха кхоачаш а еш. В. И. Ленина цlерагlча мехкдаьтта чакхдоахача тха завода коллективо планал совгlа дуккха эзараш тоннаш лоархlаме мехкдаьтта продукци арахийцар. Соахк 8-ча ноябре валови продукци арахецара план кхоачашйир цо, хlаьта цул тlехьагlа итт ди доаллашехьа кхоачашйир технологаша продукцена реализаци яра пхе шера план. Планал совгlа реализаци йир итташ миллионаш сомий маьха продукцена.

Цу къахьегама толамий керттера бахьан да мехкдаьтта чакхдоахараша хьинар кхо ца деш къахьегар. Завода цехий, установкай коллективех цхьаккха а яц пхе шера план кхоачаш ца еш. Доккха новкъостал дир лакха къахьегама толамаш дахара коммунистически къахьегама сийлен цlи яккхара яьржача социалистически чхьо. Хlанз тха заводе коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цlи лелаеш ва 1700 саг. хlаьта из сийлен цlи лелаю 9 цеха, 67 установка. 112 бригада коллективаша. Дукха организационно - технически мероприятеш чакхъяьхар.

Из бахьан долаш пятилетка йолалуча ханаца нийсйича 22,8 процент тlаккхийтар арахеца продукци, къахьегама овсарле 43,2 процент лакхъелар, хlаьта болхлой алапи юкъера лаьрхlача 30,9 процент лакхделар. Тlаккхийтта продукци дукхагlъяр духхьала къахьегама овсарле лакхъяра чотах тlаккхийтар.

Карагlдийна къахьегама толамаш дика да. Цхьабакъда. 1971 — 1975 шерашка пхе шера планагlа СССР халкъа боахам дегlабоалабарах йолча КПСС XXIV съезда Директивай проекта тlа белгалдаьхараш доккхийи бехктокхамеи декхараш да. Мехкдаьтта чакхдоахача промышленносте кердача пятилетка шерашка арахеца продукци 1,5-зза дукхагlа хила еза, иштта цу боарамагlа лакхъяла еза къахьегама овсарле. Цу даькъе доккхий декхараш хьалхашка латт тха мехкдаьтта чакхдоахача завода коллективана. Уж декхараш дизза кхоачашдара дукха мероприятеш белгалъяьхай оаха. Пятилетка чакхйоалача хана арахеца валови продукци 28,9 процент дукхагlа хила еза. хlаьта цу юкъа къахьегама овсарле 48,7 процент лакхлургья. Цунца цхьана лакхлургда болхлой алапи а, юкъера лаьрхlача пятилетка чакхйолача хана цун боарам 36,7 процент лакхлургба.

Хlанз тха заводе хьалъе йолаяьй вай мехка эггара йоккхагlчарех йола юххьанца мехкдаьтта чакхдоаха установка. Пятилетка чакхйоалача хана болх бе йолалургья из. Тха заводе хlанз йолча установкайчул дукха лакхагlа хургья цун къахьегама овсарле. Миллионаш сомий маьха мехкдаьтта продукци арахецача цу установке къахьегаш нах кхыча установке къахьегачарел кхозза кlезигагlа хургба. Из установка хьалъярга дlайолха капитальни вложенеш кхыча установке керда оборудовани оттаечеи автоматизаци ечеи дlайолхачарел дуккха кlезигагlа хургья.

Хlанз проектировани еш я 1971 — 1973 шерашка хьалъе йолаергйолча йоккхача установкана. Цу установке арахецаргда лакха дикал йола бензин дикка дукхагlа хургда лакхаактанови бензин.

Укх пятилеткагlа реконструкци е лерхl тха завода. Кlезига низ болча установка къаьнача моделашта метта кердаяраш оттаергья. Реконструкци чакхъяьлча цу установка къахьегама овсарле кхозза лакхлургья. хlаьта цига болх бераш хьалха хиннараша массел мара хургбац. Цул совгlа цу установке оттаергья мехкдаьттагlа тух дlакъестадеш йола блок. Дlахо шозлагlа мехкдаьтта чакхдоаккхаргдолаш цхьаькха блок оттаергья цига, цо торо хулийтаргья лоархlамеи мехкдаьтта сийрда продукци цlенагlа хьакъоастае. Реконструкци а яь уж ерригa мероприятеш чакхъяьхача цун мощность йоккхагlа хургья, къахьегама овсарле лакхагlа хургья. Хlанз заводе йолаш йола шозлагlа мехкдаьтта чакхдоаха зlамига установкаш дlайоахаргья.

Пятилетка шерашка дукха балхаш чакхдаха лерхl коксови производстве. Хlанз кокс кийчбара йола схема къаеннай, цига арахеца кокс дика бале а. Ховш махиллара пишкашка йlоах а еш кубашка дlатела бедал лоха температура йолаш хул. Цудухьа кубашка кхы тlа оттаьча форсункашца йlоахъе езаш хул из бедал. Из бахьан долаш меттал доага а доагаш, каст - каста кубаш еха сецаш моттигаш нийслу. Иштта кубай къахьегама овсарле лоха я. хlаьта цига де деза ремонтни балхаш дукха да.

Горизонтальни кубаша ду кокс лакха дикал йолаш хилар кхета я деш. цхьа тонн кокс боаккхаш довш дола металл кlезигдара, коксови батарей къахьегама овсарле лакхъяра хlанз проект оттаеш я керда пишкаш вlашагlйохкара. Кубашка дlачукхачалехьа бедала температура лакхъе вlаштlехьдаргда цар. Хlанз цун температура 300 градус мара йоацача цу хана цун температура хургья 450—470 градус. Из бедал йlохъяра эшшача боарамагlа йола температура я. Хьалха санна зехьа доагаш доврgдац металл, кубаш дукхагlа хургья. цунца цхьана дукхагlа хургба арахеца кокс а.

Парафин арахецача цехе къаьнача фильтропрессашта метта кердаяраш увттаяра балхаш дlахо а дергда, цар йlовхала схемаш хувцаргья. Цу гlулакхо вlаштlехьдоалийтаргда цу участке кулгашца деш хинна дерригача халача балхашта механизаци е. КПСС XXIV съезда Директивай проекта тlа белгал мадаккхара тха заводе дуккха балхаш дергда болхлой къахьегама механизации автоматизацин еш, цунца цхьана лакхлургья цар къахьегама овсарле. Лоацца аьлча укх пятилеткагlа ерригача халача производственни процессашта механизации автоматизаци яь чакхъяккха лерхl тха коллективо.

Цу белгалдаьхача балхел совгlа 1975 шерага кхачалехьа автоматизаци е лерхl резервуарашкара мехкдаьтта продукци мелдай хара долча балхашта. Завода диспетчерски пунктера товарно-бедала операцешта гаьннара управлени ергйола система производствана юкъехьоргья.

Установкашкарча продукце дикал миштай хара йола приборашши технологически режима регулировка еш йола приборашши оттаеш дукха балхаш дергда пятилетка шерашка. Парафин арахецача ерригача технологически процессашта автоматизаци ергья. Дукха халонаш нийслу резервуарашкара пробана лаьрхlа продукци хьаэцача хана. Пятилетка чакхъялалехьа мехкдаьтта сийрда продукци чу мел йолча резервуарашта лаьрхlа йола пробоотборникаш оттаергья, цар новкъосталца резервуарашта хьалтlа а ца воалаш лохе латташехьа анализ яра эша продукци хьаэца вlаштlехьдаргда.

Технически мероприятеш чакхъяьха ца lеш, организационни а социально - культурни а мероприятеш чакхъяха лаьрхlад тха заводе. Уж хургья бlаь совгlа. Ремонт еш йола зlамига участкаш дlаяьха централизаци ергья завода ремонтни службана. Ремонтни балхаш дара сетевой планировани елга шерра производствана юкъехьоргда. Болхлой квалификаци лакхъяра тайп - тайпарча курсашка, школашка дешаш хургва 3 эзар болхло.

Наьха бытови хьалаш тоадара, цхьайола мероприятеш белгальяьхай. Завода ков хьалъе лерхl салаlа 450 моттиг йола бытови корпус, цу корпусе хургья столови а медицински пункт а. Укх шера Первомайскера салоlа зона а тоаергья, цига салоlача шин дийнахь шоай дезалца салаlа йиш хургья болхлой.

Иштта да кердача пятилеткагlа мехкдаьтта чакхдоахача завода коллективо кхоачашде лерхlа декхараш. Уж бехктокхаме декхараш хилар кхетаду болхлоша. Уж шоаш толамца кхоачашдергхиларах дог тийша ба завода технологаш.

Р. МАРТИРОСОВ,
В. И. Ленина цlарагlча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода керттера технолог.

ТlЕХБОККХА НИЗ БОЛА ТРАКТОРАШ

Цу кердача боккха низ болча машина хьакъехьа духхьашха хезар сона Челябински тракторни заводе Иван Кавьяровгара, боккха низ болча езача тракторий керттерча конструкторгара. Из машина, — хургдолча наькъашка, хьунашкарча балхашка, гlишлошъяра площадкашка, газопроводий трассашка, мелиоративни системашка духхьашха леларгьяр я. Заводе йоккха конструкторски бюро я; цо вlаштlехьдоах Советски Союза ерригача тракторни промышленноста яlа еза машинаш хьаелга.

— Хьажал таххара мича яхай тха керда моделеш, — йоах Иван Кавьярова. байракхилгаш тlаегlа карта хьа а хьувкхаш. — Колымера дошувдоахараш болча, Красноярски края наькъаш дехкачеи хьу нагlара балхаш дечеи, Туркмене мехкдаьттахой болча. Хlанз тха йовзаш йолча, 108 говра низ бола двигатель йолча Т-100 яхача тракторa меттел 160 говра низ бола машина кийчъеш да тхо. Цул совгlа, гlишлошъеча боккхача маьхе лаьрхlай электрически генератори 300 говра низ бола электрически мотори болаш йола тха трактор а. Советски промышленносто арахецача тракторий итт классах йиъ классана проекташ увттаераш тхо да. Укх тlеххьарча хана хьаяьй 180 говра низ бола трактор. 15, 20, 35 тонн хула мухьаш дlаувзалу унифицировании, промышленни трактораш хьаелга а вlаштlехьдоахаш доахк тхо хlанз.

Мехка промышленноста гlулакхашта эша трактораш хьаяра юкъара лостам хlанз керттерча даькъе цар низаши мухь дlаувзара торонаши алсамъяхаргахьа бодаш латт. Хьалхарча аргlагlа из доашхалу мехка къилбаседени малхбоалени доакьошкара керда районаш караерзаеш хиларца. Хlанз цига хьалъе яьнай хьалъяра увттаю ханаш лоаца а йолаш, лаьттан балхий объем lалаьмате йоккха а йолаш йола гlишлонаш. Цу тlа а нонагlа нийслушдар да цига ду балхаш гlор йоаллачеи лоамаш чхараш йолчеи лаьтташка де дэзилга, цу балхех моллагlа йола трактор лоархlа ца еш хилар.

Челябински тракторни заводоуправлене сога хьахьекхар промышленносте тайп-тайпара низас дола трактораш лелаяра эффективноста сводни таблица. Нагахьа санна ерригача промышленносте болх бу трактораш бlаь процента лаьрхlача, зlамигача тракторий 56 процента даькъа кхоачар кхоачашдеча белхий 20 процент мара дац, юхедиса 80 процент езача тракторий даькъа кхоач. Цул совгlа, промышленни тракторо lалашъю геттара дукха доккхий низаш дола агрегаташ. Уж я газопроводаш ехкара йола оборудовани, экскавтораш, подъемни кранаш, хьу тlаювттаргаш, кхы механизмаш.

Езача-йоккхийча тракторий дукхалга диллача СССР мощагlе а денз дупен тlа хьалхарча моттиге латт, хlаьта хlанз хьаштдолчча гlишло яра энергоlалашон мах, машиний дикалга хьежжа а ца беш, цар низага хьежжа бу. Из цхьаькха лоархlам болаш а да — низ дукхагlа мел хула кlезиглу болх беча тракторий дукхал, хlаьта из кlезигача лоархlаме а дац къаьстта а гаьнарча районашка.

Езача-йоккхийча тракторий керда конструкцеш вlаштlехьйоахаш, хьалхарча аргlагlа машиний балха овсарлеи тешаме хилари лакхделга lалашде гlерт челябински конструктораш. Дукха балхаш ду из хьаярга дlадодар кlезигдара, узелаштеи деталештеи унификаци яра.

Вадим Шапошников.
(АПН)

НАЬХА БЕЗАМ СОВБОАККХАШ

Школе деша ваьгlа шераш дагадехача сона массаза а дагайохаш я цига болх беш хинна буфетчица Чабиева Лида. Оаха, дешархоша, «Хади» оалар цунах. Сона-м хац эггара хьалха из цlи цунах тиллар малаь, бакъда, миччо бесси яле а тхона дикагlа езагlа-м хетар из.

Хадено геттара дукха безар ший сатем боаца хьаьший. Из йолча дlайха кофеи пирожкаши хулар тхона. Нагахь санна тхоах саг ахча доацаш висача тlадилла хьалора цо хlаьта нагахьа мах боацаш а. Иштта дика дог долаш яр из.

Цунна чlоагlа хоза хетар хьехархоша санна, дешархоша а кхалнаьха цlей — 8 март ший даькъал дийцача.

Хlанз Наьсарен мельзавода столове заведующи я Лида. Столови зlамига я, бакъда цу чу массаза а цlена лостам болаш-м хул. Керда хьайийла болх беш йола дукха ха еце а городерча кхыча столовешта юкъе дуа хlама чам болаш хилара хlанзле дикагlа лоархlаш я из.

Хlаьта даар цо ше кийчду. Повара, махбара, официантка, иштта заведующе балхаш де хоаю Лида. Шаккха а 120 процента лоха хилац цу тlехдика къахьегача кхалсага товарооборота план.

Столове жалобайи предложенийц книжка тlа дукххача наха дlайхача дешашца доккха баркал яздаьд юкъарча кхачан болхлоча.

— Дика болх барагlа баркалца а иштта ахчан совгlаташца а массехаза белгалъяьккхай нов Чабиева, — дувц общепита директора Озиев Хьасана. Цунна да а доагlа уж совгlаташ. Шийна тlадилла гlулакх дика кхоачашдарагlа, эздел долаш, наьха хьашташ довзаш хиларагlа дукха еза из завода а иштта торговле а болхлошта.

Йоккха опыт я Лидай. 35 шера болх беш я из торговле системе. Массаза а моллагlча балха тlа а нахаца lимерза йолаш чакхъяьннай.

— Безаме хилар торговле балха тlа керттерчарех цаl да, — йоах нэв. Чабиевас. Ийдархошцарча хьа lимерзалга хьежжа хургда торговле болхлочун сий а торговле оборот а.

Нагахь санна моллагlча саго тахан хаьтта продукци йоацаш хуле кхоана из хилийта хьож Лида.

Геттара дукха Сийлен граматаш я Чабиева Лидайга. Хlаьта, наьха цуччарча безамах лаьца яздаьд царех хlаране тlа.

Г. ГАГИЕВ.

НИКЪ, ГІАШЛО, ВОДИТЕЛЬ

«Никъ — из вахар да», — аьхад къаьнарча римлянаша.

Уж дешаш тахан кхы а чІоагІагІа лоархІаме да. Цхьанна а минута дижац вай мехка наькъашкара вахар. Дерригa дІаюха кхухьача мухьех 3 дакъа автотранспорто кхухь хІанз. Цудухьа цу наькъашка лелача хІаранегара дІадех городашкарча а пул арахьарча а наькъашка гІолла лелара порядок, правилаш, дисциплина йизза кхоачашъелга. Из де дезарех керттербараш шиъ ва—водители гІашлои. Юкъара хьашташ а ма дукха да цар, хІаьта а вІаши ма каст-каста халахетараш а ду цар. Цун керттера бахьан да цар вІаши лоархІаш ца хилар. Факташа хьахьокхачох, цу гІулакха оамал гІожагІа яр гІашло ва, транспорта духьал нийсвеннача хана вогІа хьал тІаоттар из ше вале а.

Бакъдар, аьлча, наькъашка транспорта хатараш хилара бахьан гІашло хинна Іац. Уж хул наькъаш воча хьал тІа хилар, водителий квалификаци лоха хилар, наькъашка лелара правилаш цар телхаяр бахьан долаш. Цхьабакъда, хатараш хІанз а дукха хул гІашлой бехкагІа, хІаьта из бахьан долаш уж шоаш эйп бувл, бов.

Наькъашка къаьстта дукха авареш хул менна бехача гІашлой бехкагІа. Малар-м вешта а ма дий сага эггара дезагІа долча хІаман — унахцІенон бокхагІболча моастагІех цаІ. Из кертах доаллаш волчоа вІалла хІама хетац тІаккхачча йоаллаш йоагІача транспорта хьалхашка гІолла ведда тІахьэккхаш, йоддашехьа а трамвай тІара Іокхоссавалар, машинаш ухача наькъ тІа а ваьнна лелилга.

Цу бахьанах дукха ха йоаццаш хатар хилар Егибаряна, соахк аьтта пхьарс дІабаккха бийзар № 1 йолча шурий совхозе вахача Мишнянкина, аьттига хаьн тІехкийкхай «Красный молот» завода болхлочун Нефедова.

Къаьстта а дега Іаткъаш гІулакх да, дуккагІча хана наькъашка транспорто еш йола авареш бераш бахьан долаш хилар. Масала, соахк республике белгалъяьй хатараш хинна 200 моттиг. Цхьадола бераш дайнад е эйп даьнна дисад. Уж хатараш хилара бехке малав? Шэко йоацаш, эггара хьалхарча аргІанна — дай-ноанойи школеи. Хатар хиннача хана дезала тІабосса бала — из ба шоай бераш дисциплина йолаши улицашка лерттІа леларгдолаши хьалхедара гІулакх пхьаболча даьша-ноаноша тесса леладарах боала пайда. Цул совгІа, цхьаболча даьша-ноаноша шоаш а, наькъашка гІолла лелара правилаш чІоагІа телха а еш, тоам боаца хьокхам тел шоай бераштa. Дукха ба школе, кино, кхыча общественни моттигашка бода бакъахьара, кхерам боаца никъ харжара шоай берашта новкъостал ца деш бола дай-ноаной. Ма дика хургдар берашца цхьана уж наькъа Іоъарабувларе, шоаш болхача хама наькъашкара знакаш е кхыйоля белгалонаш царна дІайовзийтара. Цу тайпара, масалаш, халахетэ а, кІезига да.

Шерагара шерага хозагІа а дикагІа а хул вай мехкарча къахьегамхой вахар. Дукха ха йоаццаш а тІехьа хоза оамал хиларах, тІехдика дешарах е дах ди белгалдоаккхаш бера совгІата книжка е теник эцаш Іаьдал дар дай-ноаной. ХІанз цу совгІатах кхоачамбац е даьша а, е бераша а. Цудухьа укх тІеххьарча хана даьша берашта деш дола совгІат кхы тайпа да: велосипед, мопед е мотоцикл. Цхьан оагІорахьара из-м во дац. Цхьабакъда, цу тайпара совгІаташ телаш болча даьша дицле мегаргдац шоай виІий е йиІий транспорта цу тайпах пайда эца бокъо я-яц ховлга а.

1970 шера июнь бетта юххьэ № 107 йолча школа дешархо Лихой Андрей, двигатель а боаллаш йола велосипед хехка водаш, ши шу даьннача кІаьнка тІакхийттав. ТІехьагІо гучадаьнначох, Андрея велосипед хехка дукха ха я, укх шера мара ший 14 шу даьннадеце а. ХІаьта из тайпа велосипед хехка мукъалац 16 шу даьнначул тІехьагІа мара. Цул цхьа ди тІехьагІа доккха хатар хилар Советское яхача юрта бодея Ростов—Баку боден ши никъ вІашагІкхетача. Шийна дас ийцача «Восход» яхача велосипеда тІа я вагІаш госномерни знак я йоацаш, лехка бокъо луш дола удостоверени а доацаш, кхыметтел наькъашка лелара правилаш а ца йовзаш вола город Грознерча 9-ча классерча дешархочо Бутенко Игора бокххача новкъа гІолла йоагІача автомобила никъ бенкабац. Опыт йоацаш волча къонача мотоциклиста тІа ца тоха гІерташ водитело ший хурдаь юстара эзай машина, хІаьта а из тІа ца кхетийта магадац цунна. Ишта да дас деннача, Игора пайда эца бокъо ца хиннача совгІатах даьнна беркат.

Дукха да велосипедаш йолаш бераш. Алхха цхьан 1970 шера 10 совгІа велосипедиста тІакхийттай наькъагІа йоагІа автомобилаш, царех цхьадараш дайнад. Дуккхача даьша-ноаноша ишттa теркал ца деш, лора ца деш хІана дут шоай бераш?

Новкъа лелача хІара сага, ха деза, городера движени чІоагІа чоалхане механизм йолга. Цхьабакъда гІашлочун декхараш дІалла кала а дац: лоралуш хилар, массадола хІама ПДД яххача тайпара кхоачашдар, наькъашкара светофораш, знакаш, указателаш Іомаяр, эггара кертердар — мел йоккха опыт йолаш вале а, водителага цІаьхха машина юхасоцаюлургйоацилга хар. ТІаккха юха а сеца, 1—2 минута сабар а даь, гаргакхаьча транспорт дІатІехьялийта еза-кх.

Бакъдар аьлча, наькъашкара транспорта хатараш гІашлой бехкагІа меттел, водителий бехкагІа а хул. Масала, укх шера 2 бетта бІаь совгІа наькъашкара транспортни хатар хиннад, дуккха нах човнаш яь а ба, ЦІенхаштта оарц доахаш да уж дерригa хІамаш. ХІаьта а авареш, хьагучох, кІезиглуш а яц.

Тохкам бича гучадаьннад уж керттерча даькъе хаоттама хьалаш бахьан долаш хулар хилар — ша билла, хотта болаш хилча. Цхьабакъда, из а авари ца хилча яргйоацаш хІама дац. Цу хьалашка транспорта наькъагІа авареш хилар а водителаш лоралуш ца хилар, уж хьалаш цар теркал ца дарах, юххера а, — наькъагІа лелара правилаш телхаярах.

1 феврале Ростов — Баку бодача наькъ тІа йист лувжаш хилар бахьан долаш водитела Албогачнева лехкаш хинна ГАЗ-39 яха автомобиль, тІакІалтІа нийкхай, водитель ше вийнав.

Цхьабакъда, из ца хила йиш йолаш дар, нагахьа санна цу хьалашка водитель лоралуш хиннавалере, цо машина лаьгІагІа яхийта хиннаяларе. Цу бахьанагІа вІашкакхийттай Базалиева лехкаш хинна «Грознефтегеофизика» треста МАЗ-500 яха автомашини ЛАЗ-695 яха автобуси. Доккха во дера из авари бахьан долаш. Водитель Базалиеви автобуса тІара цхьа пассажири вийнав, чІоагІа эйп ваьккхав автобуса водитель, 9 пассажира хала човаш яьй, шакхе автомобиль йохаьй.

Къаьстта кхераме гІулакх да маларо вохаваьр машина лалла хар. Халахете а, царна хІанз укх сахьата ГАИ болхлоша мара къовсам лоаттабац. Дуккхача автопредприятей кулгалхоша принципиальни гІулакх леладац цар ца, лов цар харцахьа гІулакхаш. ХІаьта цхьадолча автобоахамий кулгалхоша пьяниций гадоахаш а хул.

Бахен бален моттиг хургйоацаш дола хьалаш оттаде деза царна. Из да боахамий кулгалхой, бовзача - безача, гаргарча наьха, лоацца аьлча, еррига общественноста гІулакх. Вахара пхьаьнаш хила деза наькъех, нахи транспорти хІалак хулаш дола наькъаш а ца хулаш. Из декхар геттара дика кхоачашдулургдолаш да.

М. ХАДЖИЕВ,
Госавтоинспекце начальника заместитель, милице майор.

Шайбацара хокея ловзаю СССР сборни команда.

Аьрдехьара аьттехьа: хьалхарча мугІаре: тренер Тарасов Анатолий, Харламов Валерий, Михайлов Борис, Шадрин Владимир, Давыдов Виталий, Коноваленко Виктор, Третьяк Владислав, Зимин Евгений, Мальцев Александр, Викулов Владимир, вокхагІвола тренер Чернышев Аркадий, 2-ча мугІаре: Лутченко Владимир, Мишаков Евгений, Кузькин Виктор, Цыганков Геннадий, Старшинов Вячеслав, Рагулин Александр, Ромишевский Игорь, Ляпкин Юрий, Петров Владимир, Фирсов Анатолий, Мартынюк Александр.

В. Ун Да Сина сурт.
ТАСС фотохроника.

ЦУН СИЙ ДУ МАССАНЕ А

Берригa советски нах а санна, КПСС XXIV-ча съезда доккхийча толамашца накъабаха дагахьа къахьегаш ба укх деношка «Терек» яхача фирма шоллагІча филиала болхлой. Цу езача событе сийна шерра социалистически яхь яьржай цехашта, сменашта, бригадашта юкъе.

Съезд хьаелла ди тІакхоачаш укх шера хьалхарча квартала план кхоачашъергйолаш декхар тІанийцадар филиала коллективо. Из дика кхоачашдеш да. Январеи февралеи планаш дика кхоачашъяьй. Иштта кхоачашъеш я март бетта план а. ХІаьта цхьацца болча болхлоша, бригадаша дикка тІеххкхоачашъю шоай план.

—Кхалнаьха производство я тха яр. Керттера балхаш цар ду. Укхаза болх бэш ба эрсий, нохчий, гІалгІай эрмалой, кхыча къаьмий кхалнах. Йижарий санна барт тайна вІаши гІо деш ба уж, — дувц столярни гІандаш деча цеха сменни мастера В. И. Богатырева. Тха цхьаболча болхлоша 110 — 115, кхыметтел 125 процент а кхоачашъю план. Масала хьаэцаргья вай Гайрбекова Кайпа. Вешта из хІанз болх беш я, цига дІагІоргда вай, — аьлар мастера.

ИІаьха цех я, дехьа а сехьа а болх беш я гІанда тайп - тайпара маьженаш хьаю станокаш. Массанахьа а цар тІа болх бераш кхалнах ба. Юкъ-юкъе бІаргагу станокашка хьожаш бола маІанах — слесараш. ДІаккхоач тхо гІанда маьженаш шаьрьеча шлифовальни отделене. ГІанда когаш нийсдэш йоал юккъерча, гІийлача дегІара къона кхалсаг.

— Ер я из, — аьлар лоацца Богатырева. — Ялх шу да Кайпас укхаза къахьега. Цехе балха оттача хана цхьаккха говзал яцар укхан, тайп - тайпара балхаш дора. ХІанз Гайрбекова йоккха говзал йола специалист я. Къахьегама дисциплина дика йолаш, болх дика а дог цІена а беш хиларца белгалъяьлар из цехе. Цунна дуккхаза а ахчан премеш тийннай, баркалаш кхайкадаьд. Отделене бригадир я Гайрбекова, болх дика вІаштІехьбаккха хов цунна, къона болхлой Іомабу. Дика лоархІаш ба тха Кайпас Іомабаь Косова, Попова, кхыбараш.

Цу ханна тха къамаьла юкъе эккх Кайпа:

— Доккха хІама дац аз дер-м. Эггара хьалха сона а Іомийр балха говзал Кулеша, Зубейраева, — аьлар цо.

Доккхал ца дезаш, хьаьнала къахьегаш хьайоагІа Гайрбекова Кайпа. План 100 — 110 процент кхоачашъю цо кулгалдеча бригада.

Иштта дика къахьег коммунистка станочницас Т. Г. Гасияна, Е. И. Пекара, кхычар.

— Даха мадоагтІара накъагІоргда тхо дукха езача вай парте съезда, оахош дика дІадоладаь кердача пятилетка хьалхара шу толамца чакхдоаккхаргда оаха, — йоах В. И. Богатырева.

Ч. ЮСУПОВ.

КНИЖКАЙ ПОЛКА ТІА

«Политически книжка» яхача тика тІа дохкаш да Парижски Коммуна 100 шу дизарца дувзаденна арахийца книжкаш:

«1871 шерара Парижски Коммуна». Юбилейни справка хьисаперча изданена чудоагІа Коммуна хьахиннача хьалех дола бакъдар, цу эпоха лоацца характеристика лу, Коммунана юкъе дакъа лоацаш хиннача гІорбаьннача деятелах 60 биографически хоам, кхыча мехка коммунистий хиннача боламашцара бувзам, Коммуна исторически опыта енна оценка.

Справочника тІа дукха сурташ да. Дуккхача дешараштa лаьрхІа да из.

«Парижски Коммуна художникаш». 1970 ш. изобразительни искусство. Из книжка Парижски Коммуна искусства бокъонца йола анализ я, художникий, скульпторий балхах лаьца факташ белгалъю, дунен искусство дІахо дегІаяра Парижски Коммуна даьчох оценка лу.

А. КРАСОВСКАЯ,
книготорга йоккхагІйола товаровед.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

20 МАРТ

Химикий культура Дворец. 15.00 — «Ахка доагІа вайна» яха утренник. Берий художественни самодеятельноста концерт. 16.00 «ЛадувгІа йовзаш йолча амарашка» яха духовой оркестра выступлени. 17.00 «Документальни фильма кинотеатр» йийлла я.

«Красный молот» завода культура ЦІа. 17.00 Вокальни группа выступлени.

Пролетбата цІерагІа культура ЦІа. 13.00. Саг чІагарая йоалараи торжественни регистраци яр.

КИМ цІерагІа клуб. 20.00. Кагирхой салаІара сайре.

20-ча участка клуб. 18.00. «XXIV съезда директивай проект» яха лекци.

А. М. Горьке цІерагІа клуб 17.00. «XXIV съезда директивай проект» яха лекци.

НГНПЗ клуб. 16.00 «Халкъи партии цхьана да» яха документальни фильмай кинофестиваль. «Аренаш сомаьхараш» яха фильм.

21 март.

Химикий культура Дворец. 11.00. «Майрачарех дола дувцараш» яха киноутренник. 13.00. «Оаха тхоай Дай-мохк хестабу» яха XXIV съезда хетадь № 10 йолча берий музыкальни школа концерт.

Пионерий Дворец. 9.00. Школьни художественни самодеятельноста концерт.

«Красный молот» завода культура ЦІа. «Коммунизм хьалъе Іоамале» яха чтени.

Пролетбата цІерагІа культура ЦІа. 10.00. «Дезача совгІатий кавалераш» яха утренник. 19.00. КПСС XXIV съезда хетаяь беседа.

А. М. Горьке цІерагІа клуб. 13.00. «Искорка» яха клуб. «Оалхазараш — вай доттагІий» яха беседа. 20.00. Кагирхой салаІара сайре.

КИМ цІерагІа клуб. 14.00. Берий киноутренник. 17.00. «Космос караерзаечара советски Іилман хьалхале» яха лекци.

Доазол дехьара

СОЦИАЛИЗМА МЕХКАШКА

● Яхьа итогаш ● Шоссе тІара аксперимент ● Венгрера мелиораци ● Комбината — 50 шу ● БІаьстан юхье культураш дІаера кийчо яр ● ДРВ транспортникий толам.

ПРАГА. Советски Эскаро Чехословаки немецко - фашистски гІаьрахоех мукъаяьккха 25 шу дизара сийна чехословацки металлургически комбинаташеи заводашеи лелаеча социалистически яхьа итгаш яьй. Цу яхьо лерхІар — продукци дуккагІа арахецар, производственни резерваех шерагІа пайда эцар, чехословацки металлургашта юкъе къахьегама инициатива шерагІа йоаржаяр.

Эггара хьалхара моттиг яьккхай Остраверча Климент Готвальда цІерагІча металлургически комбината коллективо. Мехка эггара къонагІа йола из металлургически комбинат тІом чакхбаьнначул тІехьагІарча шерашка хьалъяьй Чехословаке. Соахк 8,5 млрд. крона маьха продукци арахийцар комбината къахьегамхоша, кортамукъален юбилея сийна тІанийца хинна шоай декхар цу тайппара дикка тІеххкоачаш a деш. Цар мехка 3 миллион тонн хІана даланзар аьнна болат делар.

Чехословацки металлургаша укх шера дакъа лоац Чехословаке Коммунистически парти вІашагІъелла 50 шу дизара сийна лелаеча социалистически яхье.

ВАРШАВА. Цхьан кІирагІа гданьски гІишлошъеча организацей транспортни треста мухь кхухьа еррига автомашинаш наькъа арайийнай автобазашца радиобувзам лоаттабара йолча аппаратураца кийчъяь а йолаш. Наькъа болхача хана моллагІча гаргарча базаца бувзабала а баьсса юхабоагІача хана мухь ба заказ хьаэца а йиш хиннай автомашиний шоферашка. Из эксперимент геттара дика хиннай. Яьсса хеххаш бу никъ шозза кІезигбаьб машинаша, гІишлошъю материалаш сихагІа дІакхоачаю кхоачае еззача. Эксперимент еш хинначеи транспортни организацешта радиофикаци яра проект кийчъяьчеи инженерий группа лаьрхІад аппаратура эцарца дувзаденна дІадахар цо болх беш даьккхача хьалхарча шерре а юхаметтаотташ хилар.

БУДАПЕШТ. БІаьстан юхье Іаьржа доагІа хий чусецадара нийс йоккха водохранилище хьалъе лаьрхІад укх шера Венгре Дунайнеи Тисанеи юкъе. Цар лаьттанна кІалхара хий айдалар бахьан долаш дукха итташ эзараш гектараш тІа дІайийна хІамаш бІаьстан юхье Іояхарах кхаш лорадаь ца Іеш, чІоагІа эшача беттaшка кхашта хий а лоаттадергда.

Водохранилищай система хьалъяр Венгре малхбоалехьарча дакъа тІа деш долча гидротехнически балхий шеррача программах цхьа дакъа мара дац.

ХІанз Тисалекера бІаь километр хица Іолохе ваьннача метте хьалбеш латт Тиса тІа хургйолча гидротехнически комплексай каскадацара эггара боккхагІбола гІирс. «Тиса-2» аьнна цІи тиллача цу комплексо керттера дакъа лоацаргда Малхбоалехьарча Венгрера Іалам эргадоаккхача.

БЕЛГРАД. Предприяте 50 шу дизар белгалдаьккхад Словонски-Брод яхача хорватски городерча Джуро Джаковича цІерагІча югославски машиностроительни комбината ялх эзар болхлой, инженерий, техникий коллективо. Хьалха йоккха йоацаш хинна вагонаш ю завод халкъа Іаьдал латтача шерашка йоккха комбинат а хинна дІаэттай. ХІанз цун конвейераш тІара Іоювл низ бола хІанзара дизельни локомотиваш, трамвайни вагонаш, мостовой конструкцеш, комплексни оборудовани. ХІанз комбинато массехк югославски городе хьал а еш, цу цхьан ханна вІашагІъекх шекар ду заводаш. Мехка цхьаь цаІ металлургически завод яц хьалъеча е вІашагІйоллача дакъа ца лоацаш.

«Джуро Джаковича» марка тІалатта конструкцеш юкъеухийтача тІаьша вІашагІ дува Дуная, Сава, Драевы, Неретва, югославски кхыча хиний бердаш.

ПХЕНЬЯН. БІаьстан юхье ялаташ дІадера кийчо яь йоалаш латт бэрригача мехка. Укх шера КНДР юртбоахама кооперативаша къаьстта уйла тІайохийт йокъал увттача кхашка ирригаци ярай хий дехкаран. Пхеньяна юххерча Садонски районерча юртбоахама къахьегамхоша декхар тІанийцад укх бІаьсти 1400 гектар долча декъача лаьтташка догІан хьисапе хий тохара, балхаш дерригаш а даь чакхдаха. Цу гІулакха хІанзле а хьалъяьй 80 совгІа водонапорни станци, чакхдоалаш латт турбаш яхкареи тайп - тайпара механизмаш вІашагІйохкареи балхаш.

Декъача лаьтташка хий дехкара система массе оагІорахьара юкъекхувларо йиш хулийтаргъя хий дехкаш дуга кхедеча тешшяме лакха хьувкъам кхебе а ялатий производство керда айелга вІаштІехьдаккха а.

ХАНОЙ. ЧІоагІа хьинар айденна къахьег транспорта болхлоша. Укх деношка Хайфонски форда транспорта управлене месячник кхайкадаьд къахьегама овсарле лакхъяри хьалхарча квартала план ханал пхи ди хьалха кхоачашъяри духьа.

Март бетта февралерчул цкъан ахаззен дукхагІча боараме балхаш кхоачашде лаьрхІад Хайфонски порта коллективо.

НЬЮ - ЙОРК, 18 март. (ТАСС). «Сона бІаргадайнар сена мел хийттачул а вогІа дар»,— кепайоазон викалашка хьакхайкадир Нью - Йоркерча нах чубахача горингий цхьайолча районашка ваха хиннача Э. Ричардсона, США унахцІено лораяра, просвещене, социальни Іалашон министра.

Министра яьхачох, «дуккхача моттигашка догдаьнна хилари къели, чуІа моттигаш во хилар, наркомани, кхоачам болаш медицински гІулакх деш ца хилар цхьана тардеш» бІаргалайнад цунна.

ХЬАХЕЦА АНДЖЕЛА!

НЬЮ-ЙОРК, 18 март. (ТАСС). Къонахчал долча американски коммунистка Анджела Дэвиса гадоаккхаш демонстрацеши митингаши хиннай Америка дуккхача городашка. «Политически гІулакхашта лийца мел боахкараш мукъабовлийта!», «Хьахеца Анджела Дэвис!», «Сопае политически дипрессеш!» — айдаь бе доахкаш цу тайпара плакаташ а долаш бар Нью-Йоркерча городской суда здане пикетировани еш хинна демонстранташ.

«Анджела — бехке яц,», «Наха доаца бехкаш тІаккхухьилга сопаде» яхаш скандировани йора къонахчар а къаьначар а, Іаьржачеи кІайчеи американшаша — демонстраце дакъа лоацараша.

Анджела Дэвис мукъаяккхара тІехьарча моттигерча комитета инициативагІа циггача суда здане хьалхашкарча майдан тІа митинг йир къонахчал долча американски патриотка гадоаккхаш.

«Тахан вай укхаза гулденнад Анджела политически гІулакхашта лийца мел боахкараши мукъабовлийтилга хьалехар духьа» хьакхайкадир «Кортамукъаленна тІехьарча къонача болхлой союза» кулгалхочо Джарвис Тайлера. Американски комсомольций баьчча белгалдаьккхар лоалургдоацача халача хьалашка Сан-Рафаэла набахта Іаьдалаша Анджела чуйоаллаеш хилар. Американски законашка хьежжа вайга, американски комсомольцашка, гІелал яхь. Анджела мукъаяккхар — из политически репрессеех вай мукъадахар да», — белгалдаьккхар цо. Вовзаш волча американски юриста Джон Абта митинге дакъа лаьцарий теркам тІабербир Анджела законагІа доацаши бахьан доацаши бехке еш хилара. «Анджела бехк хьахьекхабац, из мукъаялийта декхарийла да Іаьдалаш!» — аьлар Абта.

США Коммунистически парте викало Джильберт Грина ше къамаьл деш дагайохийташ США макартизмо низаш даь зама.

«ХІанз цу йоІа суд е безам болаш я доал ду Америка кагирхой болам кхерабар, тоІабар, тІема духьалара выступленеш совцаяр, «шийлача тІема» ханашта вай юха тІадигар духьа», — хьакхайкадир цо.

ИНДОКИТАЯ ФРОНТАШКА

ХАНОЙ, 18 март. (ТАСС). Кхесаньски фронте тІом беш даьккхача 45 дийнахь Къулбехьен Вьетнам мукъаяккхара Халкъа герзашцарча низаша моастагІчун кхо эзар совгІа салтэ тІом бувлургбоацача ваьккхав, цу даькъе американцашха вола тІема гІулакх тІара ши эзар саг. Патриоташа плен воалаваьв моастагІчун 100 салте, чу а яйтай, йоха яьй 100 самолет, хІалакъяьй 350 тІема машина, цу даькъе 100 совгІа танки бронетранспортери, фордала дахийтад 23 транспортни кема, эккхийтай тІема кхоачам, доагор тІема гІирс чубола 20 склад. Уж даннеш йоалаяьй Кхэсаньски фронтерча НВСО командоване коммюнике тІа.

Кассон Патет-Лао агентства деча хоамегІа 15 марта лаосски патриотически низаша къулбехьен Лаосе чуяйтай 17 американски самолети вертолети. 16 марта НОАЛ-а бІухоша бІарчча хІалакъяьй 723 лакхален районера сайгонски марионеточни бІун батальон, доккхий зенаш даьд моастагІчун кхаь батальона кхы а.

Американо - сайгонски бІу Къулбехьен Лаосе чІоагІа эшар бахьан долаш интервентий бІена чу чІоагІа кегар эттаб. Кортамукъален кепайоазон агентства беча хоамагІа, алхха март бетта хьалхарча массехк дийнахь сайгонски форда гІашлой дивизе 1-чеи 3-чеи бригадашкара ведда дІавахав 900 совгІа салтеи 100 эпсари.

ПАРИЖ, 18 март. (ТАСС). Лаосера Шоай бІу къулбехьен-вьетнамски доазонгахьа юха тІехьашка баккханза ца боалача кхаьчаб американо - сайгонски интервенташ. Франс Прессана агентства беча хоамага ладийтІача, наха хетийта цар безам болча тайпара, тактически гІулакхашта а ца боалаш, уж тІехьашка боал лаосски патриотически низаша чувхабеш. Сайгонски командоване мукІарал даьд, 14 километр Чепона къулба-малхбоалэигахьарча «Лоло» яхача артиллерийски базера 1000 сайгонски салте тІаэттача «халонашца дувзаденна юха тІехьашка ваькха хилара.

Мехка общественни политически вахаре хьинаре дакъа лоац Цейлона кхалнаха. Дукха ха йоаццаш городе Ратнапуре профсоюзий областной конференци хилар. Дукха кхалнах бар цун делегаташта юкъе.

СУРТА ТІА: Ратнапуре конференци чакхъяьнначул тІехьагІа хиннача митинге болх кхалнах.

В. ШКАЛЯБИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ВЕНГРЕ ХОРЖАМАШ ХИЛАЛЕ ХЬАЛХАГІА

БУДАПЕШТ, 16 март. (ТАСС). Цхьан беттал кІеззига совгІа ха йисай Венгре Паччахьалкхен собранен моттигерча Советашкеи массане юкъара хоржамаш хила. Кердача лоархІамеча этапа чу яьннай хоржамий кампани. Сэлхан мехка массе метте дІайолаенна депутаталла харжа кандидаташ оттабеш йола собранеш.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, лоадама йоачан а йоацаш, малхбоалехьара гІаьххьача боараме мух а хьеккхаш ха хила а фегара температура республике гІолла 8—13, Грозне 10—12 градус йІовхал йолаш хила а тарлу. ДІахорча шин дени шин буси морхаш а йолаш юкъ-юкъе екха а екхаш, лоадама йоачан а йоацаш, цхьаццайолча моттигашка дохк а доаллаш, хьалхарча юкъагІа цхьашанахьа догІа а делхаш, гІаьххьача боарамга кхоачаш мух а хьеккхаш ха хила а фегара температура бийсашка 0—5, деношка 7—12 градус йІовхал йолаш хила а тарлу.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Хьажа, ладувгІа

20 март

ТЕЛЕВИДЕНИ

14.55 — «Советски литератураи искусствай мастераш» яха кинопрограмма. СССР халкъа артист Гиацинтова. 15.45 — Халкъа долча диканна. Грознерча Центральни универмагера репортаж. 16.15 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (гІалгІай меттала). 16.30 — Илли доах Образцовас. 16.50 — Къонал я эфире. 18.00 — Кердадараш. 18.05 — Бераштa. Тха зІамига доттагІий. Передачана юкъе дакъалоац СССР халкъа артисташа Згуридеи Образцоваси. 19.00 — Дунен халкъашта юкъера программа. 19.30 — Эстрадно - музыкальни программа. 20.30 — 24-ча съезда накъадолхаш. Наьсареи района къахьегамхоша рапорташ тел. 21.30 — Концерт. 22.00 — «Резидента кхел» яха художественни фильм (шоллагІа сери). 23.15 — «Шигди» яха документальни фильм. 23.30 — Передачай программа. 23.35 — Шайба йолча хоккеях йола дунен чемпионат. США — Швеция. Швейцарера трансляци.

РАДИО:

6.30 — Эрсий иллеш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.25 — Передачай программа. 8.32 — «Къонал» (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — «Ленинни партин» яха радиокомпозици (нохчий меттала). 16.20 — Депутатски гІулакх яха корреспонденци (гІалгІай меттала). 16.40 — Съезде ваха хержав из. (нохчий меттала). 16.55 — Ашараш. 17.00 — Къонача музыкантий концерт. 17.40 — Къона тІехье (гІалгІай меттала). 17.55 — «Школьни глобус» яха радиовыпуск. 18.25 — Концерт (нохчий меттала). 19.00 — Москва.

21 март

ТЕЛЕВИДЕНИ

14.25 — Къонача литераторий республикански совещанега. 14.50 — «Гона тІехьаго» яха художественни фильм. 16.15 — Музыкальни вІашагІкхетар. 16.45 — Советски поэзи оагІонаш. Литва поэташ. 17.00 — Киноиикъбера клуб. Передача дІахьо кинорежиссера Шнейдерова. 18.00 Шайба йолча хоккеях йолу дунен чемпионат. Чехословакия — Швейцария. Швейцарера трансляция. 20.15 — Шоана, бераш. 20.25 — КПСС 24-ча съезда накъадолхаш. Шелковский района къахьегамхоша рапорташ тел. 21.25 — Художественни самодеятельноста концерт. 21.25 — Передачай программа. 22.00 — Шайба йолча хокеях йола дунен чемпионат. Советски Союз — Финляндия. Швейцарера трансляци.

РАДИО:

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.28 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.25 — Хоамаш. 7.35 — Передачай программа. 7.35 — Передачай программа. 7.40 — Москва. 8.25 — Шоана дукха езача ашарий концерт). 9.00 — Москва. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — Ленинах, партех. Даьхенах дола иллеш (гІалгІай меттала). 15.40 — «Партенеи халкъаи гІулакх деш ва» яха беседа (нохчий меттала). 16.00 — Массанахьа дика нах ба). 16.15—КІирандийнахьара музыкальни программа. 16.45 — Къона тІехье (нохчий меттала). 17.00 — Нохч - гІалгІай поэташ КПСС 24-ча съезда. (нохчий меттала). 17.30 — РадиоладувгІархой письмойх дола концерт (гІалгІай меттала). 18.00 — Москва.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). **Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам.—3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38;** партийни вахареи, культураи, промышленностеи отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтереи — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). **Телефоны:** редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05065. Заказ № 2942.